

Wtorek, 22 października 2013 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P7_TA(2013)0431

Sytuacja w zakresie praw człowieka w regionie Sahelu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 22 października 2013 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w regionie Sahelu (2013/2020(INI))

(2016/C 208/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając najważniejsze konwencje i traktaty ONZ oraz konwencje i traktaty afrykańskie dotyczące praw człowieka, w tym Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz protokół fakultatywny do niej,
- uwzględniając protokół o prawach kobiet w Afryce dołączony do Afrykańskiej karty praw człowieka i ludów,
- uwzględniając Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego przyjęty w dniu 17 lipca 1998 r., który wszedł w życie dnia 1 lipca 2002 r.,
- uwzględniając umowę z Kotonu podpisaną dnia 23 czerwca 2000 r. i zmienioną w dniu 22 czerwca 2010 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie strategicznych ram UE dotyczących praw człowieka i demokracji oraz planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji, a także decyzje Rady z dnia 25 lipca 2012 r.⁽¹⁾ i z dnia 18 marca 2013 r.⁽²⁾ w sprawie mianowania Specjalnego Przedstawiciela UE (SPUE) ds. Praw Człowieka i w sprawie mianowania Specjalnego Przedstawiciela Unii Europejskiej w regionie Sahelu, a w szczególności artykuły dotyczące praw człowieka w ramach mandatu SPUE,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie Sahelu, w szczególności w sprawie Mali, w tym konkluzje z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie strategii Unii Europejskiej dotyczącej bezpieczeństwa i rozwoju w regionie Sahelu oraz nowsze konkluzje, w tym konkluzje z dni 17 i 31 stycznia, 18 lutego, 22 kwietnia, 27 maja i 24 czerwca 2013 r.,
- uwzględniając deklarację ONZ o ochronie kobiet i dzieci na wypadek zagrożenia i w czasie konfliktu zbrojnego oraz rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (z 2000 r.) i nr 1820 (z 2008 r.) w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 14 czerwca 2011 r. w sprawie wskaźników UE dotyczących kompleksowego podejścia do wdrażania przez UE rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000 r.) i nr 1820 (2008 r.) w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,

⁽¹⁾ Dz.U. L 200 z 27.7.2012, s. 21

⁽²⁾ Dz.U. L 75 z 19.3.2013, s. 29

Wtorek, 22 października 2013 r.

- uwzględniając wytyczne UE w sprawie praw człowieka,
- uwzględniając wytyczne UE w sprawie aktów przemocy wobec kobiet i zwalczania wszelkich form dyskryminacji kobiet,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz sprawozdania Sekretarza Generalnego ONZ i Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka dotyczące Sahelu, w szczególności Mali,
- uwzględniając sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ dla Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie sytuacji w regionie Sahelu z dnia 14 czerwca 2013 r. oraz załączoną zintegrowaną strategię ONZ na rzecz Sahelu,
- uwzględniając „Raport o rozwoju społecznym” ONZ z 2013 r.,
- uwzględniając plany realizacji działań humanitarnych Komisji Europejskiej dotyczące Sahelu,
- uwzględniając wspólne wnioski przewodniczących międzynarodowej konferencji darczyńców zatytułowanej „Together for a New Mali” (Razem na rzecz nowego Mali), która odbyła się dnia 15 maja 2013 r. w Brukseli;
- uwzględniając konferencję wysokiego szczebla na temat przywództwa kobiet w regionie Sahelu, która odbyła się dnia 9 kwietnia 2013 r. w Brukseli z inicjatywy Unii Europejskiej, Biura Specjalnego Wysłannika Sekretarza Generalnego ONZ do Sahelu i Jednostki Narodów Zjednoczonych ds. Równości Płci i Uwłasnowolnienia Kobiet,
- uwzględniając plan działania UE dotyczący równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w ramach współpracy na rzecz rozwoju (2010–2015),
- uwzględniając sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ dla Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Sahary Zachodniej z dnia 8 kwietnia 2013 r., a w szczególności znajdujące się w nim odniesienia do wzajemnych powiązań między Saharą Zachodnią a sytuacją w Sahelu, uwzględniając strategię dotyczącą bezpieczeństwa i rozwoju w regionie Sahelu opracowaną przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ), w szczególności zawarte w niej stwierdzenie, że problemy w regionie Sahelu mają charakter transgraniczny i są ze sobą ściśle powiązane, i że jedynie podejście regionalne i całościowa strategia, uwzględniająca też państwa Maghrebu, umożliwi zmiany w regionie,
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ds. tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karaniami z dnia 28 lutego 2013 r. dotyczące jego misji w Maroku, w tym w Saharze Zachodniej,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie sytuacji w Saharze Zachodniej ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2011 oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lutego 2013 r. w sprawie 22. sesji Rady Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie stanowiska Parlamentu na 19. sesję Rady Praw Człowieka ONZ ⁽⁴⁾,
- uwzględniając roczne sprawozdanie wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa przeznaczone dla Parlamentu Europejskiego, zatwierdzone przez Radę dnia 4 października 2012 r.,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 87.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0503.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0055.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 249 E z 30.8.2013, s. 41.

Wtorek, 22 października 2013 r.

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinie Komisji Rozwoju i Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A7-0325/2013),
- A. mając na uwadze, że Sahel jest jednym z najuboższych regionów świata stojących w obliczu poważnych problemów związanych z prawami człowieka, praworządnością, bezpieczeństwem i konfliktem zbrojnym, jak również rozwojem gospodarczym i społecznym; mając na uwadze, że skrajne ubóstwo w regionie znalazło potwierdzenie we wskaźniku rozwoju społecznego ONZ za 2012 r., według którego Niger (pozycja 186), Czad (pozycja 184), Burkina Faso (pozycja 183) i Mali (pozycja 182) znalazły się wśród sześciu najslabiej rozwiniętych krajów na świecie;
- B. mając na uwadze, że jedną z charakterystycznych cech regionu, wynikającą głównie z braku stabilności politycznej, ubóstwa i braku zabezpieczenia granic, jest efekt rozlewania się, który nieodzownie powoduje powstawanie wspólnych wyzwań dotyczących praw człowieka w całym regionie Sahelu; mając na uwadze, że cecha ta świadczy o potrzebie dobrze skoordynowanego i całościowego podejścia do całego przyrodniczo-geograficznego regionu Sahelu;
- C. mając na uwadze, że wprowadzenie demokracji, pokoju i dobrych rządów jest podstawowym wyzwaniem dla krajów Sahelu; mając na uwadze, że kraje te powinny wejść na drogę przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności, zaprzestania dyskryminacji kobiet i mniejszości, rozwoju edukacji i pojednania etnicznego;
- D. mając na uwadze, że zakres niniejszej rezolucji obejmuje kraje określone w strategii UE dotyczącej Sahelu, konkretnie Mauretanię, Mali, Niger oraz odpowiednie części Burkina Faso i Czadu; mając na uwadze, że szersza geograficzna i przyrodnicza definicja Sahelu ma również istotne znaczenie z perspektywy wspólnych wyzwań dotyczących praw człowieka w regionie wynikających z konfliktu i różnych niepowodzeń w zakresie ochrony praw człowieka, w tym z niestabilności państwa; mając na uwadze, że w niniejszym sprawozdaniu omówiona zostanie również sytuacja w zakresie praw człowieka na niesamodzielnym terytorium Sahary Zachodniej i w obozach w Tinduf;
- E. mając na uwadze, że wskaźnik umieralności okołoporodowej kobiet w Mali, który szacuje się na 1 100 zgonów na 100 000 żywych urodzeń, jest według danych ONZ najwyższy na świecie; mając na uwadze, że w „Raportie o rozwoju społecznym” ONZ z 2013 r. wymieniono Niger i Mali jako kraje, w których występują szczególnie wysokie wskaźniki umieralności dzieci w wieku poniżej pięciu lat, które wzrastają do ponad 200 zgonów na 1 000 żywych urodzeń w przypadku matek bez wykształcenia; mając na uwadze, że według szacunków Banku Światowego odsetki osób podejmujących edukację podstawową w Nigrze i Mali należą do najniższych na świecie i wynoszą odpowiednio 62 % i 63 %; mając na uwadze, że według szacunków ONZ w krajach Sahelu i Afryce Zachodniej na skutek poważnego kryzysu żywnościowego i żywieniowego ucierpiało około 18 mln osób; mając na uwadze, że Komisja szacuje, iż w 2013 r. 10,3 mln osób w tym regionie w dalszym ciągu znajduje się w sytuacji braku bezpieczeństwa żywnościowego, z czego 4,2 mln to Malijczycy, a 1,4 mln dzieci w wieku poniżej pięciu lat, zagrożone poważnym ostrym niedożywieniem, a kolejnym 3,1 mln grozi umiarkowane ostre niedożywienie; mając na uwadze, że Komisja przyczyniła się do utworzenia światowego sojuszu na rzecz inicjatywy „Odporność” w regionie Sahelu (AGIR-Sahel) i zadeklarowała pomoc humanitarną i na rzecz rozwoju w wysokości 517 mln EUR na lata 2012-2013;
- F. mając na uwadze, że część ludności tych krajów nie ma dostępu do opieki medycznej i zapada na liczne choroby endemiczne, takie jak cholera, zapalenie opon mózgowych, odra i zakażenie wirusem HIV oraz AIDS; mając na uwadze, że liczba zgonów spowodowanych zakażeniem wirusem HIV/zachorowaniem na AIDS jest wysoka i wynosi rocznie 11 000 w Czadzie, 7 100 w Burkina Faso, 4 400 w Mali i 4 300 w Nigrze;
- G. mając na uwadze, że kraje Sahelu posiadają bogate zasoby naturalne, szczególnie ropę naftową, złoto i uran, lecz zyski pochodzące z wydobywania tych złóż nie zasilają gospodarki lokalnej w stopniu wystarczającym do umożliwienia tym krajom rozwoju;
- H. mając na uwadze, że wojny domowe lub konflikty etniczne są przyczyną przemieszczania się ludności i tworzenia obozów uchodźców, takich jak Mentaou w Burkina Faso, Mangaize w Nigrze, M’Bera w Mauretanii lub Breijing w Czadzie, oraz mając na uwadze, że warunki życia i higieny w tych obozach są godne pożałowania;
- I. mając na uwadze, że w ciągu ostatnich 20 lat w Mali regularnie odbywały się wybory; mając na uwadze, że przed zamachem stanu kraj ten uważano za czołowy przykład stosunkowo pomyślnej demokracji w Afryce;

Wtorek, 22 października 2013 r.

- J. mając na uwadze, że kryzys w Mali ma różnorodne aspekty oraz że nie można go zredukować do konfliktu o podłożu etnicznym; mając na uwadze, że niezadowolenie Tuaregów i dążenia do niepodległości lub większej autonomii północnego Mali zostały wykorzystane przez zbrojne ugrupowania prowadzące dżihad, które na początku 2012 r. podczas swojej rebelii sprzymierzyły się ze świeckim Narodowym Ruchem Wyzwolenia Azawadu (MNLA), a następnie go wyparły; mając na uwadze, że te ugrupowania, zwłaszcza Ansar Dine, Al-Kaida w Islamskim Maghrebie (AQIM) oraz Ruch na Rzecz Jedności i Dżihadu w Afryce Zachodniej (MUJAO) dodatkowo skorzystały na niestabilności wynikającej z późniejszego zamachu stanu w Bamako i z szerszej pojętej niestabilności w regionie, do której przyczynił się niekontrolowany przepływ broni w Libii; mając na uwadze, że przeszkody w postaci zagrożenia dla istnienia samego państwa malijskiego, w połączeniu z systematycznymi przypadkami łamania praw człowieka na północy, spowodowały interwencje francuskich, afrykańskich oraz ONZ-owskich sił zbrojnych mające na celu położenie kresu okrucieństwu i łamaniu praw człowieka przez ugrupowania ekstremistyczne oraz przywrócenie demokracji, praworządności i władzy państwa malijskiego, a także powrót do poszanowania praw człowieka; mając na uwadze, że dnia 18 czerwca 2013 r. rząd Mali i siły rebeliantów podpisały wstępne porozumienie pokojowe; mając na uwadze, że sytuacja w Mali wymaga działań wykraczających poza eliminowanie zagrożeń dla bezpieczeństwa, w tym długoterminowego zobowiązania społeczności międzynarodowej oraz zdecydowanego działania w celu sprostania głęboko zakorzenionym problemom politycznym i problemom związanym z rozwojem oraz wyzwaniom humanitarnym;
- K. mając na uwadze, że obecność ugrupowań terrorystycznych w Sahelu jest przyczyną ciągłego braku bezpieczeństwa w regionie przejawiającego się braniem zakładników i zamachami; mając na uwadze, że Sahel stanowi strefę tranzytową dla handlu narkotykami pochodzącymi od grup przestępczych z Ameryki Łacińskiej; mając na uwadze, że handlarze narkotyków działają niekiedy w porozumieniu z ugrupowaniami terrorystycznymi, które zapewniają im bezpieczeństwo w czasie tranzytu; mając na uwadze, że obecność tych handlarzy jest źródłem niestabilności zarówno dla Sahelu, jak i Unii Europejskiej, będącej często obszarem docelowym tego handlu;
- L. mając na uwadze, że rządy regionu Sahelu muszą zaangażować odpowiednie grupy ludności w celu określenia trwałego rozwiązania kryzysu; mając na uwadze, że udział kobiet, zwłaszcza ich udział w rozwiązaniu kryzysu w Sahelu, jest warunkiem niezbędnym do osiągnięcia długoterminowej stabilności; mając na uwadze, że walka z bezkarnością, w tym bezkarnością za przemocą uwarunkowaną płcią w czasie konfliktu, ma zasadnicze znaczenie dla stabilności regionu i budowania trwałego pokoju;
- M. mając na uwadze, że UE zwracała baczna uwagę na Sahel, o czym świadczy przyjęcie strategii UE dotyczącej bezpieczeństwa i rozwoju w regionie Sahelu w 2011 r., rozpoczęcie w lipcu 2012 r. misji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony UE (WPBiO) w zakresie budowania zdolności (EUCAP Sahel Niger) oraz uruchomienie w lutym 2013 r. unijnej szkoleniowej misji wojskowej (EUTM) w Mali, jak również mianowanie SPUE w regionie Sahelu; mając na uwadze, że mandat nowego SPUE, przyjęty dnia 18 marca 2013 r., zawiera ważny element w zakresie praw człowieka;
- N. mając na uwadze, że złożone i współzależne problemy wymagają kompleksowego i skoordynowanego podejścia z wykorzystaniem wszystkich instrumentów i polityk UE w sposób łączący cele UE dotyczące zarządzania kryzysowego, sektora bezpieczeństwa, współpracy na rzecz rozwoju i równowagi ekologicznej z wysiłkami UE w obszarach praw człowieka, wsparcia demokracji i praworządności; mając na uwadze, że kompleksowa strategia na rzecz regionu powinna obejmować skuteczną koordynację – za pośrednictwem wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel – działań odpowiednich komisarzy, takich jak komisarz ds. rozwoju i komisarz ds. pomocy humanitarnej, działań ESDZ, odpowiednich SPUE, w tym Specjalnego Przedstawiciela ds. Praw Człowieka i SPUE w regionie Sahelu oraz Koordynatora UE ds. Zwalczenia Terroryzmu, a także państw członkowskich UE; mając na uwadze, że skuteczne rozwiązanie obecnego kryzysu musi obejmować politykę gospodarczą i społeczną mającą na celu poprawę warunków życia ludności;
- O. mając na uwadze, że strategię polityczną UE powinny skoncentrować się zwłaszcza na rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwie w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego jako wkładu w trwały rozwój społeczno-gospodarczy w Afryce subsaharyjskiej; mając na uwadze, że Komisja w partnerstwie między innymi z Biurem Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (UNOCHA), Funduszem Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF), Wysokim Komisarzem Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) oraz Światowym Programem Żywnościowym (WFP) rozpoczęła realizację inicjatywy AGIR-Sahel z myślą o zwiększeniu współpracy między organizacjami w zakresie pokonywania kryzysu żywnościowego w Sahelu jako elementu kompleksowego podejścia UE; mając na uwadze, że partnerzy określili kwotę 750 mln EUR jako minimalną inwestycję zapewniającą siatkę bezpieczeństwa socjalnego w celu ochrony najsłabszych osób w razie ponownego wystąpienia suszy w przyszłości;

Wtorek, 22 października 2013 r.

- P. mając na uwadze, że naruszanie praw człowieka oraz kryzys polityczny, środowiskowy, rozwojowy i humanitarny w regionie Sahelu dotyczą zwłaszcza kobiety, które często są ofiarami dyskryminacji, wyjątkowego braku bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, chronicznego ubóstwa i marginalizacji; mając na uwadze, że równouprawnienie płci, równouprawnienie polityczne i ekonomiczne kobiet, promowanie równości płci oraz ochrona praw kobiet mają podstawowe znaczenie dla zmniejszania ubóstwa i pobudzenia zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że coraz bardziej restrykcyjne otoczenie społeczne ogranicza mobilność i produktywność kobiet, a w rezultacie również ich zdolność do działania w roli skutecznych liderki i obrończyni praw kobiet; mając na uwadze, że kobiety w regionie Sahelu stanowią większość drobnych producentów rolnych, a mimo to są poszkodowane w odniesieniu do prawa do ziemi; mając na uwadze, że ten brak prawa własności ziemi przyczynia się do ubóstwa kobiet; mając na uwadze badania, które dowodzą, że w przypadku gdy kobiety są wykształcone i mogą zarabiać oraz mają kontrolę nad dochodami, zachodzi szereg pozytywnych zjawisk, np.: spada śmiertelność wśród matek i dzieci, poprawia się zdrowie i odżywienie matek i dzieci, wzrasta wydajność produkcji rolnej, złagodzone mogą zostać skutki zmiany klimatu, wzrost demograficzny jest wolniejszy, rozwija się gospodarka i przerywany zostaje cykl ubóstwa;
- Q. mając na uwadze, że podczas szczytu dotyczącego planowania rodziny, który odbył się w Londynie w lipcu 2012 r. ponad 100 rządów, agencji międzynarodowych i organizacji pozarządowych wyznaczyło sobie za cel zainwestowanie do 2020 roku dodatkowych 4 mld USD w celu zwiększenia o 120 mln liczby kobiet stosujących antykoncepcję w 69 najuboższych krajach świata, w tym w krajach Sahelu; mając na uwadze, że środki te są uzupełnieniem obecnej kwoty 10 mld USD;
- R. mając na uwadze, że kraje Sahelu są sygnatariuszami w umowie z Kotonu; mając na uwadze, że partnerstwo z Unią Europejską opiera się na wspólnie uzgodnionych przepisach dotyczących praw człowieka i dobrych rządów oraz wiąże się z pomocą na rzecz rozwoju, dobrymi rządami, propagowaniem praw człowieka oraz z pomocą humanitarną;
- S. mając na uwadze, że współpraca z Unią Afrykańską (UA), Wspólnotą Gospodarczą Państw Afryki Zachodniej (ECOWAS), Unią Maghrebu Arabskiego, regionalnymi instytucjami praw człowieka, organami ONZ odpowiedzialnymi za prawa człowieka i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego jest nadal warunkiem wstępnym efektywnego działania na rzecz ochrony i promocji praw człowieka w regionie Sahelu;
- T. mając na uwadze, że dnia 14 czerwca 2013 r. Sekretarz Generalny ONZ zaproponował w swoim sprawozdaniu dla Rady Bezpieczeństwa ONZ przyjęcie zintegrowanej strategii na rzecz Sahelu opartej na trzech celach strategicznych, mianowicie na: wzmocnieniu skutecznych rządów sprzyjających włączeniu społecznemu w całym regionie, utworzeniu krajowych i regionalnych mechanizmów bezpieczeństwa umożliwiających zaradzenie zagrożeniom transgranicznym oraz połączeniu planów i interwencji humanitarnych i rozwojowych w celu zapewnienia długoterminowej odporności;
- U. mając na uwadze, że od 1991 r. w Saharze Zachodniej obowiązuje zawieszenie broni między rządem marokańskim a Frontem Polisario; mając na uwadze, że ONZ uważa Saharę Zachodnią za terytorium niesamodzielne; mając na uwadze, że Saharyjska Republika Demokratyczna jest członkiem UA i jest obecnie uznawana przez ponad 35 państw ONZ, lecz nie przez ONZ jako całość ani przez żadne państwo członkowskie UE; mając na uwadze, że Maroko ma prawny obowiązek podawania informacji na temat sprawowania faktycznej władzy administracyjnej nad terytorium i ludnością Sahary Zachodniej; mając na uwadze, że ONZ pod przewodnictwem Rady Bezpieczeństwa pełni funkcję pośrednika w celu rozwiązania konfliktu; zauważa, że zdaniem Sekretarza Generalnego ONZ nie dokonał się jednak żaden postęp w zakresie zasadniczych kwestii dotyczących przyszłego statusu terytorium; ze zdziwieniem zauważa, że UE nie uznaje Maroka jednoznacznie za okupanta i że nie odbyło się jeszcze referendum w sprawie statusu Sahary Zachodniej, zasadniczo po raz pierwszy uzgodnione w 1988 r.;
- V. mając na uwadze, że Maroko podpisało i ratyfikowało kilka traktatów międzynarodowych i traktatów dotyczących praw człowieka, takich jak Międzynarodowa konwencja o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (MPPOiP), konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur, Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, deklaracja ONZ o ochronie obrońców praw człowieka;
- W. mając na uwadze, że w rezolucjach nr 1754(2007), 1783(2007), 1871(2009), 1920(2010), 1979(2011), 2044(2012) i 2099(2013) Rada Bezpieczeństwa wezwała państwa sąsiedzkie do pełnej współpracy z Organizacją Narodów Zjednoczonych i ze sobą nawzajem w celu zwiększenia zaangażowania na rzecz przezwyciężenia obecnego impasu i znalezienia rozwiązania politycznego;
- X. mając na uwadze, że obozy dla uchodźców w pobliżu Tinduf w Algierii, które po raz pierwszy założono trzydzieści siedem lat temu, plasują się na drugiej pozycji pod względem długości czasu funkcjonowania na świecie; mając na uwadze, że impas polityczny wyklucza wszelkie realne perspektywy ich likwidacji albo przesiedlenia lub repatriacji ich mieszkańców w najbliższej przyszłości;

Wtorek, 22 października 2013 r.

- Y. mając na uwadze, że zarówno rząd marokański, jak i Front Polisario oskarżono o łamanie praw człowieka; mając na uwadze, że mandat misji ONZ na rzecz referendum w Saharze Zachodniej (MINURSO) nie obejmuje wymiaru praw człowieka i nie zapewnia mechanizmu zgłaszania domniemanych przypadków łamania praw człowieka; mając na uwadze, że na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2099 z dnia 25 kwietnia 2013 r. mandat MINURSO został przedłużony; mając na uwadze, że w sprawozdaniu Sekretarza Generalnego ONZ z dnia 8 kwietnia 2013 r. zagadnieniu praw człowieka poświęcono trzy strony; mając na uwadze fakt, że Rada Bezpieczeństwa ONZ i państwa członkowskie UE zasiadające w niej poparły propozycji Stanów Zjednoczonych dotyczącej udzielenia MINURSO mandatu w zakresie praw człowieka, co wywołało powszechne demonstracje w Saharze Zachodniej;

Aspekty ogólne

1. wyraża głębokie zaniepokojenie sytuacją w zakresie praw człowieka w regionie Sahelu, którą pogorszyło wiele kryzysów w sferze politycznej, społecznej, gospodarczej i ekologicznej; podkreśla, że głęboko powiązane wyzwania wymagają zintegrowanych i kompleksowych działań politycznych oraz rozwiązania politycznego obejmującego różne strony konfliktu;
2. zauważa, że międzynarodowe zainteresowanie sytuacją w zakresie praw człowieka w Sahelu wzrosło w wyniku konfliktu zbrojnego w Mali i międzynarodowej interwencji francuskich, afrykańskich i ONZ-owskich sił zbrojnych; uznaje, że konflikt ten stworzył konkretne problemy w tym kraju oraz pogłębił strukturalne problemy istniejące już w Mali i w innych częściach regionu, np. w Libii; podkreśla jednak, że najpilniejsze kwestie w Mali nie powinny odwracać uwagi od stałych i powszechnych problemów, które wywierają znaczący wpływ na prawa człowieka w pozostałej części Sahelu i którymi są w szczególności: przestępczość zorganizowana, niewolnictwo i handel ludźmi, handel bronią i narkotykami, ekstremizm inspirowany ideologią dżihadu i radykalizacja, niestabilne rządy i korupcja w instytucjach, systemowe i rodzące patologie ubóstwo, problem nieletnich żołnierzy i dyskryminacja kobiet;
3. przypomina, że nieszczelność granic jest cechą charakterystyczną krajów tego regionu; podkreśla, że pogarszanie się sytuacji w Sahelu jest nierozłącznie związane z masowym przedostawianiem się broni w następstwie wojny libijskiej do północnej części Mali, w sytuacji gdy na granicy innych krajów regionu rebelianci libijscy byli systematycznie rozbijani; ponawia wezwanie do stworzenia przepisów regulujących sprzedaż broni i narzucenia ścisłej kontroli w tej dziedzinie, tak by państwa członkowskie uniknęły partycypowania w eskalacji konfliktów;
4. z zadowoleniem przyjmuje poświęcenie większej uwagi prawom człowieka w polityce UE; zauważa, że ONZ opracowała kompleksową strategię dotyczącą Sahelu, która ma silny wymiar praw człowieka; przypomina, że UE i kraje Sahelu, jako sygnatariusze umowy z Kotonu, podjęły wzajemne zobowiązania w zakresie ochrony praw człowieka i zasad demokratycznych zgodnie z zasadami praworządności oraz przejrzystych i odpowiedzialnych rządów; przypomina, że kraje Sahelu są sygnatariuszami większości traktatów międzynarodowych w zakresie ochrony praw człowieka, praw kobiet i praw dzieci;
5. podkreśla istotną rolę, którą UE jako największy donator pomocy na świecie odgrywa w reagowaniu na wyzwania w zakresie rozwoju, w obliczu których stoi region Sahelu; podkreśla znaczenie zaangażowania innych podmiotów międzynarodowych w takie wysiłki, jak eliminowanie ubóstwa i głodu, wspieranie równości płci i zmniejszanie wskaźników umieralności dzieci zgodnie z milenijnymi celami rozwoju;

Prawa człowieka a konflikty zbrojne

6. za kwestię szczególnie pilną uważa kwestię praw człowieka w Mali ze względu na doniesienia o poważnych przypadkach łamania praw człowieka przez zbrojne grupy tuareckich rebeliantów i ugrupowania prowadzące dżihad w północnym Mali; zauważa, że domniemane zbrodnie obejmują masowe gwałty, tortury, okaleczenia i okrutne traktowanie, w tym amputacje i publiczne chłosty, publiczne kamienowanie za domniemaną zdradę małżeńską, przemoc na tle etnicznym, usiłowanie przeprowadzenia czystek etnicznych, egzekucje pozasądowe więźniów, masakrę żołnierzy malijskich, nielegalne aresztowania i zatrzymania i wydawanie wyroków bez rzetelnego procesu sądowego, przymusowe małżeństwa i niewolnictwo seksualne, celowe kierowanie ataków na dobra kultury oraz niszczenie i grabież mienia; jest głęboko zaniepokojony nowymi tendencjami w zakresie technik terrorystycznych i przestępczych, w tym wykorzystywaniem zamachowców samobójców, uprowadzeniami i braniem zakładników oraz wykorzystywaniem dzieci w charakterze ludzkich tarcz; zauważa, że od stycznia 2013 r. pojawiają się również liczne doniesienia o łamaniu praw człowieka osób podejrzewanych o prowadzenie dżihadu lub osób, o których sądzi się, że współpracowały z grupami rebeliantów, przez część malijskich sił bezpieczeństwa i w mniejszym stopniu samozwańcze ugrupowania; zauważa, że osoby, w które są wymierzone te działania, w dużej części pochodzą ze społeczności tuareckiej, arabskiej i fulańskiej oraz że wojsko było często oskarżane o represje na tle etnicznym; wyraża poważne zaniepokojenie tym, że domniemane przestępstwa obejmowały tortury i nieludzkie traktowanie, wymuszone zaginięcia oraz egzekucje pozasądowe zarówno więźniów, jak i ludności cywilnej; ponadto wyraża zaniepokojenie doniesieniami o zabójstwach, torturach i zaginięciach w południowym Mali, których to czynów dopuszcza się wojsko wobec członków sił bezpieczeństwa, którzy pozostali

Wtorek, 22 października 2013 r.

lojalni wobec reżimu prezydenta Touré sprzed zamachu stanu; zauważa ponadto z głębokim niepokojem doniesienia o śmierci i okaleczeniach malijskiej ludności cywilnej, w tym dzieci, na skutek wybuchu min lądowych; wzywa wszystkich bojowników do zaniechania stosowania min lądowych i szybkiego nawiązania skutecznej współpracy z podmiotami regionalnymi i międzynarodowymi w celu zapewnienia całkowitego usunięcia tego uzbrojenia;

7. pochwała podpisanie w Mali dnia 18 czerwca 2013 r. porozumienia pokojowego, które ma przygotować drogę do pomyślnego przebiegu wyborów prezydenckich i rozmów pokojowych między władzami malijskimi a zbrojnymi powstańcami z północy Mali oraz wyraża uznanie dla zaangażowania sygnatariuszy na rzecz zaprzestania wszelkich działań naruszających prawa człowieka; z zadowoleniem przyjmuje ich zobowiązanie do zapewnienia jedności, dialogu i przywrócenia porządku konstytucyjnego; uznaje jednak, że jest to porozumienie wstępne, za którym muszą iść działania po obu stronach, aby ostatecznie zakończyć konflikt; w tym celu wzywa władze malijskie i ich partnerów międzynarodowych do zwrócenia bacznej uwagi na nowe schematy łamania praw człowieka, zwłaszcza represje na tle etnicznym, do których dochodzi od czasu odzyskania niektórych części północnego Mali i które mogłyby – o ile problem ten nie zostanie właściwie rozwiązany – stanowić poważną przeszkodę w budowaniu pokoju i pojednania; w tym kontekście wyraża zadowolenie z powodu utworzenia przez rząd malijski jednostek do nadzoru operacji militarnych armii stacjonującej na północy kraju, jak również z powodu rozpoczęcia śledztwa w sprawie doniesień o przypadkach łamania praw człowieka przypisywanych niektórym elementom malijskich sił zbrojnych; wzywa siły zbrojne do wykazania się profesjonalizmem w momencie umacniania swojej obecności na obszarach będących wcześniej pod kontrolą rebeliantów; ponadto wzywa rząd malijski do zdwojenia starań w celu ułatwienia zgłaszania nadużyć podczas zarówno obecnych operacji, jak i przyszłych działań ofensywnych, w tym poprzez wsparcie Krajowej Komisji Praw Człowieka, oraz do poszanowania prawa do rzetelnego procesu sądowego podczas przesłuchiwania podejrzanych bojowników; ponownie potępia zgłaszane akty okrucieństwa wobec ludności cywilnej, więźniów i żołnierzy; przypomina, że prokurator Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) określił zasadną podstawę pozwalającą uznać okrucieństwa popełnione podczas konfliktu w Mali za zbrodnie wojenne; uważa ponadto, że niektóre okrucieństwa mogłyby stanowić zbrodnie przeciwko ludzkości;

8. z dużym zaniepokojeniem zauważa, że dodatkową przyczyną rosnącej destabilizacji w Mali jest coraz wyższy poziom korupcji, co sprawia, że ludność na północy, taka jak Tuaregowie, Songhajowie, Arabowie i inni, znajdują się poza zasięgiem pomocy międzynarodowej; podkreśla, że jednym z najniebezpieczniejszych skutków korupcji jest separacja kulturowa i etniczna między północnym a południowym Mali;

9. z dużym zaniepokojeniem zauważa, że według szacunków Wysokiego Komisarza ONZ do spraw Uchodźców liczba osób wewnętrznie przesiedlonych (IDP) w Mali wynosi prawie 300 000, oprócz ponad 175 000 uchodźców przebywających w krajach sąsiedzkich: Burkina Faso, Nigrze, Mauretanii i w mniejszym stopniu w Algierii; apeluje o niezwłoczne podjęcie działań w tych obozach dla uchodźców i w tych częściach północnego Mali, w których podobno występuje cholera, ekstremalny brak bezpieczeństwa żywnościowego i niepokojący poziom umieralności dzieci, który znacznie przekracza poziom w całym regionie, na skutek niedożywienia i braku dostępu do bezpiecznej wody i opieki zdrowotnej; wzywa międzynarodowych darczyńców do wywiązania się ze zobowiązań finansowych w trybie pilnym i bezwzględnego zgromadzenia brakujących 290 mln USD umożliwiających Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Uchodźców powstrzymanie poważnego kryzysu żywnościowego, z powodu którego cierpi obecnie 3,4 mln Malijczyków; podkreśla znaczenie zapewnienia bezpieczeństwa uchodźcom i osobom wewnętrznie przesiedlonym oraz ułatwienia im zorganizowanego powrotu do rodzimych społeczności jako kluczowego elementu pojednania narodowego;

10. zwraca uwagę na cierpienie kobiet w czasie ostatniego konfliktu w Mali; szczególnie potępia – jako zbrodnię wojenną – uprowadzenia i gwałty, które są wykorzystywane jako broń wojenna; oczekuje od UE i innych międzynarodowych partnerów Mali ścisłej współpracy z władzami malijskimi w celu wykonania zobowiązań wynikających z rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 i 1820 oraz kompleksowego podejścia UE; zwraca uwagę na znaczenie ustanowienia mechanizmów sprawiedliwości okresu przejściowego w celu położenia kresu bezkarności osób dopuszczających się aktów przemocy uwarunkowanych płcią;

11. apeluje do UE i do krajów Sahelu o pełne wdrożenie następujących rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ: rezolucji nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, zawierającej apel o uczestnictwo kobiet we wszystkich wymiarach i na wszystkich etapach rozwiązywania konfliktów, rezolucji nr 1820 w sprawie przemocy na tle seksualnym w sytuacjach konfliktu i po jego zakończeniu, jak również późniejszych rezolucji nr 1888, 1889 i 1960, opartych na przywołanych już rezolucjach; dlatego zwraca się o podkreślanie znaczenia i zapewnianie uczestnictwa kobiet w procesach pokojowych i o uznanie potrzeby uwzględnienia perspektywy płci w zapobieganiu konfliktom, operacjach utrzymywania pokoju, pomocy humanitarnej i odbudowie po zakończeniu konfliktów; zwraca uwagę na skrajne cierpienie, jakiemu ze względu na płeć poddane są kobiety w strefach konfliktów; podkreśla, że działania te, jak gwałcenie dziewcząt przez żołnierzy, zmuszanie do prostytucji, zmuszanie do rodzenia dzieci, niewolnictwo seksualne, gwałty i molestowanie seksualne, porwania połączone z uwiedzeniem, są zbrodniami, których nie można ignorować; stwierdza, że UE powinna traktować je jako podstawowe problemy wymagające rozwiązania; podkreśla konieczność zapewnienia kobietom i dziewczętom będącym ofiarami gwałtów w sytuacji konfliktów zbrojnych dostępu do aborcji;

Wtorek, 22 października 2013 r.

12. zauważa, że kobiety są często dyskryminowane, jeśli chodzi o uznanie ich wkładu w walkę o pokój; przypomina, że gdy więcej kobiet bierze regularnie udział w procesach rozwiązywania konfliktów i budowania pokoju, odgrywają one kluczową rolę w negocjacjach pokojowych, a tym samym rozszerzają zakres odbudowy, rehabilitacji i budowania pokoju; wspiera zatem udział kobiet we wszystkich podejmowanych na szczeblu krajowym, regionalnym i międzynarodowym działaniach na rzecz pojednania w Mali, a zwłaszcza na północy kraju; wzywa do tego, by narodowe plany działań na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 podlegały regularnej ocenie, a ich priorytetowe elementy były systematycznie aktualizowane;

13. zdecydowanie potępia poważne łamanie praw i brutalne akty przemocy popełniane wobec dzieci w Mali, w tym dobrze udokumentowane werbowanie i wykorzystywanie nieletnich żołnierzy przez wszystkie ugrupowania zbrojne działające na północy, także przez siły rządowe; podkreśla znaczenie przydziału wystarczających zasobów na zadania związane z demobilizacją i resocjalizacją nieletnich żołnierzy; z tą myślą wyraża zadowolenie z powodu projektu porozumienia między rządem malijskim a ONZ w sprawie przekazania nieletnich żołnierzy powiązanych z ugrupowaniami zbrojnymi w ręce przedstawicieli ONZ i pochwała działania UNICEF mające na celu ponowną integrację tych dzieci; wyraża głębokie zaniepokojenie ustaleniami zawartymi w najnowszym sprawozdaniu ONZ na temat dzieci w konfliktach zbrojnych, w którym podkreślono, że charakter konfliktu w Mali i stosowana w nim taktyka powodują niespotykane wcześniej zagrożenia dla dzieci; w najwyższym stopniu potępia zabójstwa i okaleczanie dzieci, gwałty i przemoc seksualną, przymusowe małżeństwa, uprowadzenia, ataki na szkoły i szpitale oraz ograniczenia w dostępie dziewcząt do edukacji, co miało miejsce podczas konfliktu w Mali; zauważa, że nie doszło jeszcze do wznowienia działalności większości szkół na północy i wzywa do podjęcia niezwłocznych działań w celu umożliwienia ich ponownego otwarcia; zwraca uwagę na przypadki porzucania dzieci urodzonych w wyniku gwałtów dokonanych na północy kraju jako niepokojącą, kształtującą się tendencję, której należy jak najszybciej zaradzić; ponadto wyraża głębokie zaniepokojenie doniesieniami o przetrzymywaniu dzieci wraz z osobami dorosłymi oraz przesłuchiowaniu ich bez należytej ochrony; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje cel Rady Bezpieczeństwa ONZ, którym jest zapewnienie szczególnej ochrony kobietom i dzieciom, na które wpływ ma konflikt zbrojny;

14. zachęca wszystkie kraje Sahelu do zaangażowania się na rzecz polityki prewencji i ochrony w celu zabezpieczenia dzieci przed przymusowym wcielaniem w szeregi ugrupowań zbrojnych; wzywa te kraje do niewcielania dzieci do armii regularnej i potępienia każdego, kto dopuściłby się tej zbrodni wojennej;

15. wyraża ubolewanie, że usiłuje się zniweczyć cenne dziedzictwo kulturowe Mali, a ugrupowania zbrojne niszczą stare świątynie sufijskie i inne cenione zabytki w Timbuktu i Gao, co dotyczy również około 4 200 średniowiecznych rękopisów, rytualnych masek etnicznych Dogonów i domów kultury (togun) w Douentza oraz bibliotek w Kidal i w innych częściach regionu; uważa, że profanacja kulturowa, która ma miejsce w północnym Mali, jest zbrodnią wojenną; z zadowoleniem przyjmuje apele o wsparcie przez UE planu działań UNESCO na rzecz odbudowy dziedzictwa kulturowego i zabezpieczenia średniowiecznych rękopisów w Mali;

16. z zadowoleniem przyjmuje francuską operację wojskową „Serval” rozpoczętą dnia 11 stycznia 2013 r. i podjęte w jej ramach zobowiązanie do zapewnienia suwerenności, jedności i integralności terytorialnej Mali jako pierwszego kroku w kierunku odbudowy i demokracji Mali; ponadto z zadowoleniem przyjmuje rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2100 z dnia 25 kwietnia 2013 r., i jej zdecydowane skoncentrowanie na prawach człowieka oraz instrukcję zawartą w mandacie wielowymiarowej zintegrowanej misji stabilizacyjnej ONZ w Mali (MINUSMA), dotyczącą monitorowania, pomocy w badaniu i zgłaszania Radzie Bezpieczeństwa wszelkich przypadków naruszania lub łamania praw człowieka albo naruszania międzynarodowego prawa humanitarnego; z zadowoleniem przyjmuje włączenie elementu w postaci szkolenia w zakresie praw człowieka do unijnej szkoleniowej misji wojskowej (EUTM) w Mali;

17. popiera Międzynarodową Misję Wsparcia dla Mali oraz zintegrowaną wielowymiarową misję stabilizacyjną Narodów Zjednoczonych w Mali (MINUSMA), która przejęła jej zadania dnia 1 lipca 2013 r., a także misję EUCAP Sahel; z satysfakcją przyjmuje propozycję Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 14 czerwca 2013 r. zmierzającą do stworzenia „zintegrowanej strategii Narodów Zjednoczonych na rzecz Sahelu”, która powinna obejmować wszystkie aspekty kryzysu: poprawę zarządzania, walkę z przestępczością (handel narkotykami, ludźmi, bronią i papierosami, pranie pieniędzy) i z terroryzmem, pomoc humanitarną; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności cele tej strategii, zmierzającej do wzmocnienia skutecznego i globalnego sprawowania rządów w całym regionie, jak również włączenia planów oraz interwencji humanitarnej i na rzecz rozwoju, tak aby zapewnić długoterminową odporność;

18. z zadowoleniem przyjmuje istotną rolę, którą odgrywa międzynarodowa misja wsparcia w Mali pod przywództwem afrykańskim (AFISMA), która stworzyła podstawy MINUSMA; z zadowoleniem przyjmuje również liczny kontyngent afrykański w ramach misji MINUSMA, a w szczególności decyzję UA dotyczącą wysłania działających przy niej obserwatorów praw człowieka; wyraża nadzieję, że obydwa te elementy będą nadal funkcjonować jako standard w operacjach afrykańskich; w tym kontekście pochwała zobowiązanie rządu malijskiego i ugrupowań zbrojnych, podjęte we wstępnym porozumieniu pokojowym, do ułatwienia rozmieszczenia obserwatorów; z zadowoleniem przyjmuje przybycie obserwatorów do Gao i Timbuktu i ma nadzieję, że wkrótce możliwe będzie również umieszczenie obserwatorów w Kidal, ponieważ istotne jest, by zbadać zarzuty dotyczące naruszania praw człowieka na północy przez wszystkie strony konfliktu w Mali; z zadowoleniem przyjmuje ponadto wsparcie udzielane tym obserwatorom przez Komisję Europejską i jej starania w celu szkolenia i umieszczenia dodatkowych lokalnych i regionalnych obserwatorów społeczeństwa obywatelskiego dzięki wykorzystaniu Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw

Wtorek, 22 października 2013 r.

Człowieka; wzywa UE do wyciągnięcia wniosków z tego doświadczenia i zbadania, z pomocą członków krajowego i lokalnego społeczeństwa obywatelskiego Mali, odpowiednich sposobów zapewnienia grup przeszkolonych ekspertów, którzy w sytuacjach kryzysowych mogliby zostać szybko skierowani do pracy w terenie, aby w razie konieczności udzielić profesjonalnych porad decydom w UE;

19. zwraca uwagę na pilną potrzebę zwiększenia zgodności z międzynarodowymi normami prawa dotyczącego praw człowieka i prawa humanitarnego w sytuacjach konfliktów zbrojnych; wzywa wysoką przedstawiciel do wyciągnięcia wniosków z tragicznych wydarzeń w Mali i innych ostatnich konfliktów w celu przeglądu wytycznych UE w sprawie międzynarodowego prawa humanitarnego, dążenia do skuteczniejszego wdrożenia tych wytycznych oraz wsparcia bieżącej inicjatywy Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża i rządu szwajcarskiego dotyczącej reformy obecnych międzynarodowych ram zarządzania w odniesieniu do międzynarodowego prawa humanitarnego;

20. z zadowoleniem przyjmuje wnioski międzynarodowej konferencji darczyńców zatytułowanej „Together for a New Mali” (Razem na rzecz nowego Mali), która odbyła się w dniu 15 maja 2013 r.; podkreśla, że darczyńcy zobowiązali się w ciągu najbliższych dwóch lat przekazać Mali 3,25 mld EUR, a UE odegra przewodnią rolę w tej inicjatywie, deklarując pomoc w wysokości 520 mln EUR; pochwała plan rządu malijskiego na rzecz zrównoważonej odbudowy Mali (PRED); z zadowoleniem przyjmuje poświęcenie szczególnej uwagi zapewnieniu przejrzystości rachunków publicznych i rachunków w branżach wydobywczych; popiera zatwierdzenie przez rząd malijski projektu ustawy o przeciwdziałaniu nielegalnemu wzbogaceniu i podkreśla znaczenie realizacji zobowiązania konferencji darczyńców do uważnego monitorowania systematycznego stosowania ustawy po jej przyjęciu; ubolewa, że wnioski konferencji nie odzwierciedliły określonego zobowiązania UE do dążenia do przyjęcia podejścia opartego na prawach we współpracy na rzecz rozwoju; apeluje do Unii Europejskiej i jej partnerów międzynarodowych, by zrealizowali swoje wzajemne zobowiązania w ramach skutecznego i skoordynowanego wdrażania wniosków z konferencji; powtarza, że konieczne jest powiązanie pomocy z reformą instytucjonalną oraz dostrzegalnym rozwojem społecznym i politycznym; ponadto pochwała konstruktywne zaangażowanie podmiotów regionalnych; pamiętając o powszechnej wśród władz malijskich korupcji, domaga się, by uruchomiono wszystkie gwarancje i środki kontrolne niezbędne do spożytkowania przekazanych sum w możliwie najkrótszym czasie na cele związane z pomocą dla ludności malijskiej;

21. ponownie zwraca uwagę na znaczenie unijnej klauzuli praw człowieka w każdej umowie z państwami trzecimi, w tym z państwami w regionie Sahelu; uważa, że klauzula ta jest jednym z najbardziej efektywnych narzędzi UE, które może zapewniać nie tylko zrównoważony rozwój krajów najsłabiej rozwiniętych, ale także właściwe poszanowanie i ochronę praw człowieka w tych krajach;

22. uważa, że walka z bezkarnością, zapewnianie ofiarom możliwości dochodzenia roszczeń i pociągnięcia do odpowiedzialności wszystkich osób w poważny sposób łamiących prawa człowieka, niezależnie od przynależności lub statusu, w tym w odniesieniu do przemocy uwarunkowanej płcią, mającej wpływ na godność kobiet, jest czynnikiem warunkującym zapewnienie trwałego pokoju i stabilności w Mali; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniesienie sprawy do MTK przez rząd malijski i wszczęcie oficjalnego dochodzenia przez prokuraturę MTK oraz oświadczenie rządu malijskiego i grup rebeliantów, w art. 18 wstępnego porozumienia pokojowego, dotyczące tego, że oczekują od międzynarodowej komisji śledczej przeprowadzenia dochodzenia w sprawie domniemanych zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko ludzkości i innych poważnych przypadków łamania praw człowieka, a także łamania prawa międzynarodowego i prawa humanitarnego w Mali; wzywa UE i innych międzynarodowych partnerów Mali do potraktowania podczas negocjacji pokojowych w sposób priorytetowy sprawy bezkarności, aby pomóc rządowi w dążeniu do osiągnięcia jego celu, którym jest prowadzenie dochodzeń przeciwko sprawcom nadużyć i ich ściganie oraz wdrożenie postanowień wstępnego porozumienia pokojowego, a także do zagwarantowania, że sprawcy przemocy seksualnej staną przed sądem; powtarza, że musi to dotyczyć zbrodni i okrucieństw, których dopuściły się wszystkie strony;

23. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie przez rząd malijski w dniu 6 marca 2013 r. Krajowej Komisji Dialogu i Pojednania o dwuletnim mandacie; podkreśla, że ta krajowa komisja musi być jak najszerzej reprezentatywna oraz w możliwie jak najkrótszym czasie wypracować praktyczne wyniki; z myślą o tym z zadowoleniem przyjmuje zwłaszcza pluralistyczny skład komisji krajowej, którego przejawem są dwaj wiceprzewodniczący, jako zobowiązanie do zapewnienia integrującego i pluralistycznego procesu politycznego; zwraca uwagę na fakt, że komisji krajowej powierzono zadanie prowadzenia dokumentacji przypadków łamania praw człowieka, do których doszło od początku konfliktu; w szczególności zachęca Komisję do przeanalizowania problemów, które były przyczyną kryzysu w Mali, otwartego i całościowego zbadania zarzutów dotyczących nadużyć wobec społeczności tuareckiej i jej dyskryminacji od czasu niepodległości Mali oraz przedstawienia zaleceń dotyczących znaczących ulepszeń; ponadto z zadowoleniem przyjmuje wyznaczenie przez rząd malijski wysłannika, który kontynuować będzie dialog z uzbrojonymi ugrupowaniami z północy; w tym kontekście wyraża szczerą nadzieję, że sytuacja po wyborach w Mali ułatwi pogłębienie dialogu i zaufania między społecznościami, co jest warunkiem pokoju i stabilności, oraz że wszystkie społeczności malijskie zobowiążą się do nauczania dzieci wzajemnej tolerancji i szacunku; wzywa UE i jej partnerów ze wspólnoty międzynarodowej do wspierania w pełni tego procesu pojednania narodowego i pluralistycznego dialogu;

Wtorek, 22 października 2013 r.

24. podkreśla, że poszczególne konflikty w strefie Sahelu spowodowały zarówno nasilenie skali przesiedleń wewnętrznych w krajach Sahelu, jak i wzrost liczby uchodźców; wyraża poważne zaniepokojenie wieloma kryzysami związanymi z uchodźcami i sytuacją uchodźców w regionie, z których wiele nie jest związanych z kryzysem w Mali; zwraca szczególną uwagę na tysiące uchodźców darfurskich we wschodnim Czadzie i osoby pochodzenia czadyjskiego powracające z Darfuru, w którym brakuje czystej wody, odpowiedniego schronienia i opieki zdrowotnej, oraz zauważa, że klimat pól suchy stwarza niebezpieczeństwo większej konkurencji o zasoby z przyjmującymi grupami ludności, a zatem ewentualnej niestabilności; zwraca ponadto uwagę na problemy wielu tysięcy uchodźców z Republiki Środkowoafrykańskiej w południowym Czadzie, gdzie powódzie stanowią zagrożenie dla domów i rolnictwa; powtarza zatem apel UNHCR o zwiększenie wsparcia finansowego i logistycznego dla czadyjskich sił bezpieczeństwa ochraniających obozy, zwłaszcza w związku ze zgłaszanymi atakami na obiekty humanitarne; wyraża ponadto obawę o osoby w Nigrze, które zbiegają przed ostatnimi walkami w północnej Nigerii; wzywa ogólnie społeczność międzynarodową do zwiększenia w razie konieczności części pomocy dla obozów uchodźców w Sahelu i pomocy w uniknięciu dalszych kryzysów humanitarnych wśród grup uchodźców w regionie; domaga się, aby Unia, kraje Sahelu, Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Unia Afrykańska i ECOWAS koordynowały swoją politykę na rzecz uchodźców, umożliwiając przyjęcie uchodźców w warunkach gwarantujących bezpieczeństwo grup osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i przewidując programy sprzyjające samowystarczalności; zachęca kraje przyjmujące do współpracy z ONZ i innymi podmiotami w celu poprawy zwłaszcza dostępu do schronienia, sieci kanalizacyjnej, opieki zdrowotnej, wody, żywienia i kształcenia oraz do ochrony zagrożonych dzieci; przypomina, że – oprócz zapewnienia im przyjęcia i ochrony – należy podjąć działania mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa gospodarczego oraz umocnienie związków z rodzinami, z którymi uchodźcy i wewnętrzni przesiedleńcy zostali rozłączeni, a także poprawę prowadzenia dokumentacji dotyczącej uchodźców, tak aby mogli oni, jeżeli tylko będzie to możliwe, powrócić do swoich miejsc pochodzenia;

25. wzywa rządy centralne państw Sahelu oraz władze lokalne i regionalne do opracowania strategii bezpieczeństwa ludzi na rzecz uchodźców, przesiedleńców i słabszych grup społecznych w celu zwalczania terroryzmu, przemocy wobec kobiet, wyzysku oraz handlu narkotykami, bronią i towarami, a także handlu ludźmi;

Odpowiedzialność oraz reforma instytucji rządowych, sądowych i instytucji bezpieczeństwa

26. uważa, że obecnych wyzwań w zakresie praw człowieka w Sahelu nie można oddzielić od ogólnego kryzysu rządów, polegającego na powszechnej korupcji w urzędach publicznych, niedostatecznym świadczeniu podstawowych usług, niedostatecznym wdrożeniu praw społecznych i gospodarczych oraz, w szczególności w rozległych i często słabo zarządzanych regionach saharijskich, na poważnych wyzwaniach związanych z utrzymaniem praworządności i skutecznej kontroli na granicach; wyraża ubolewanie, że działa to na szkodę legitymizacji instytucji i systemu politycznego w regionie; obawia się ryzyka dalszego konfliktu lub niepokoju społecznych w przyszłości, jeżeli problemy takie nie zostaną odpowiednio rozwiązane; przypomina, że dostęp ludności do zasobów naturalnych, edukacji, opieki medycznej i usług publicznych są podstawowymi prawami, które należy skutecznie zapewniać, aby w sposób trwały rozwiązać problem niestabilności w tym regionie;

27. ze znacznym niepokojem zauważa, że czynniki te ułatwiają rozszerzenie skali działania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i sieci terrorystycznych w regionie; podkreśla poważne zagrożenia, które stwarzają one dla praw człowieka, stabilności regionalnej, rządów państwowych i praworządności, a w konsekwencji perspektyw rozwoju, oraz konieczność stawienia czoła takim zagrożeniom z korzyścią dla ludności Sahelu; wyraża szczególne zaniepokojenie istnieniem w Afryce „szlaków nielegalnego handlu”, funkcjonujących za sprawą nieszczelności granic i przebiegających z zachodu na wschód i z południa na północ od wybrzeża Afryki Zachodniej, które ułatwiają transport broni, narkotyków, papierosów, ropy, podrobionych leków, a także ludzi; zwraca uwagę na wpływ tych działań na szerszy pojęty region i na UE, która jest celem znacznej ilości nielegalnego handlu; wskazuje ostatnie sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ na temat Sahelu, w którym stwierdzono, że historyczne szlaki handlowe w Sahelu są najbardziej narażone na działania sieci terrorystycznych i przestępczych; pochwała wysiłki krajów regionu Sahelu w zakresie walki z terroryzmem i przestępczością zorganizowaną, szczególnie z nielegalnym handlem bronią ciężką i zachęca te kraje do pogłębienia koordynacji i współpracy regionalnej, wzmożenia wysiłków na rzecz zabezpieczenia wspólnych granic lądowych i, w tym kontekście, włączenia ECOWAS do tej misji; zachęca ponadto te państwa, wraz z ONZ oraz innymi podmiotami i partnerami międzynarodowymi, do opracowania kompleksowej strategii przeciwdziałania handlowi, w tym gromadzenia i analizowania danych, ścigania i karania handlarzy, oraz środków służących rehabilitacji i integracji społecznej wszystkich osób, głównie kobiet i dziewcząt, które padły ofiarą handlu; wzywa przywódców krajów regionu Sahelu do współpracy na rzecz usprawnienia systemów egzekwowania prawa w celu wyeliminowania wszelkich przejawów nielegalnego handlu, szczególnie handlu ludźmi, który dotyka część najmłodszych i najuboższych kobiet regionu;

Wtorek, 22 października 2013 r.

28. zauważa, że w Sahelu istnieje ryzyko dalszej destabilizacji spowodowanej rozprzestrzenianiem broni lekkiej pochodzącej z Libii oraz pozostałymi skutkami sytuacji w tym kraju; podkreśla, że niestabilność i słabe rządy w Libii pogłębiają problem regionalnego handlu bronią i rozprzestrzeniania broni strzeleckiej i lekkiej (BSIL), handlu narkotykami i nielegalnego handlu;

29. potępia nasilenie aktów uprowadzania i brania zakładników w regionie, które okazały się bardzo dochodowe dla grup przestępczych i terrorystycznych; z zadowoleniem przyjmuje prace grupy doradczej Rady Praw Człowieka ONZ dotyczące wpływu brania zakładników przez terrorystów na prawa człowieka; wzywa do znacznie większej współpracy między rządami Sahelu oraz współpracy z rządami takich istotnych państw w regionie jak Algieria, Libia, Maroko i Sudan, a także z UE i innymi podmiotami ponadnarodowymi w celu zapewnienia skutecznych i skoordynowanych działań instytucji politycznych, instytucji bezpieczeństwa i instytucji sądowych w odpowiedzi na te problemy;

30. przypomina, że działalność ugrupowań terrorystycznych nie ma granic i że poszczególne organizacje łączą się ze sobą; przypomina, że ugrupowanie Boko Haram posiada szeroką sieć w Nigerii i zagraża stabilności w Nigrze oraz że ugrupowaniem AQIM, próbującym zdestabilizować południe Algierii, kieruje trzech Algierczyków (Abou Zeid, Yahya Abou Al-Hammam i Mokhtar Belmokhtar); z zadowoleniem przyjmuje misję pomocy granicznej Unii Europejskiej (EUBAM) w Libii, której zadanie polega na zabezpieczaniu libijskich granic; wzywa więc kraje Sahelu do skoordynowania wysiłków w celu zabezpieczenia całego regionu poczynwszy od granic i do pogłębienia współpracy w zakresie walki z terroryzmem ze wszystkimi krajami, których ten problem dotyczy, w tym z Algierią, Nigerią, Marokiem i Libią; wzywa UE, UA, ECOWAS i wspólnotę międzynarodową do dostarczenia wszelkiego wsparcia technicznego, materialnego i ludzkiego, którego kraje Sahelu będą potrzebować;

31. ostrzega przed dostrzegalnym rozprzestrzenianiem się ekstremizmu w krajach arabskiej wiosny – Tunezji, Egipcie i Libii – oraz zachęca wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do odegrania przewodniej roli w procesie współpracy z rządami, instytucjami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego tych krajów w sposób wspierający procesy faktycznej transformacji demokratycznej, tak aby jednocześnie zapewnić stabilizację w podatnych na konflikt regionach sąsiadujących, a mianowicie w Sahelu;

32. zachęca kraje Sahelu do podjęcia intensywnej współpracy z Senegalem, Gwineą Bissau i Ghaną, czyli krajami pełniącymi funkcję portów tranzytowych dla narkotyków przemyconych przez grupy przestępcze z Ameryki Łacińskiej do Europy; wzywa Unię Europejską do wspierania krajów Sahelu w walce z tym nielegalnym handlem;

33. w związku z tym za istotne uważa zachęcanie do reformy instytucji odpowiedzialnych za sądownictwo, bezpieczeństwo i podstawowe usługi w krajach Sahelu w celu pomocy w przywróceniu praworządności i stworzenia lepszych warunków dla transformacji demokratycznej, praw człowieka, zrównoważonego rozwoju i legitymizacji instytucji; zachęca rządy Sahelu do dalszego prowadzenia procesu decentralizacji, przekazania większych uprawnień i zasobów władzom lokalnym oraz zwiększenia ich zdolności, legitymacji i odpowiedzialności; podkreśla w szczególności znaczenie jasnych struktur odpowiedzialności dla promowania efektywności i przejrzystości oraz wzywa UE do współpracy z władzami lokalnymi w celu wzmocnienia mechanizmów kontroli cywilnej i nadzoru cywilnego i wzmocnienia inicjatyw antykorupcyjnych; zwraca ponadto uwagę na konieczność wsparcia wzmocnienia nadzoru wewnętrznego i zewnętrznego, a także mechanizmów ochrony integralności w przypadku funkcjonariuszy organów ścigania, pracowników sądownictwa i urzędników sądów, o czym mowa w nowej zintegrowanej strategii ONZ na rzecz Sahelu;

34. zauważa, że w Mali istnieje zwłaszcza konieczność zapewnienia Ministerstwu Sprawiedliwości odpowiednich zasobów ludzkich i środków finansowych, a także zawodowego szkolenia jego pracowników; nalega, by rządy krajów Sahelu respektowały niezależność i bezstronność wymiaru sprawiedliwości, co stanowi podstawową gwarancję demokracji i praworządności; zwraca się do tych krajów o kontynuowanie wysiłków na rzecz podniesienia poziomu kształcenia w zakresie prawa; zachęca Unię Europejską do wspierania projektów organizacji pozarządowych w zakresie uwrażliwiania pracowników wymiaru sprawiedliwości na kwestie praw człowieka; zachęca ponadto władze malijskie do ścigania urzędników uwikłanych w korupcję i przestępczość zorganizowaną jako istotnych środków służących przywróceniu zaufania i ograniczeniu możliwości przyszłej niestabilności; zauważa, że przestępczość zorganizowana wiąże się z wszechobecnością korupcji na wszystkich szczeblach państwa; wzywa więc kraje Sahelu do stanowczego potępienia wszystkich form korupcji;

35. z zadowoleniem przyjmuje nacisk położony w nowej zintegrowanej strategii ONZ na rzecz Sahelu na potrzebę opracowania i wsparcia procesów dochodzenia do prawdy, konsultacji krajowych dotyczących sprawiedliwości okresu przejściowego, mechanizmów odpowiedzialności sądowej i programów zadośćuczynienia także ofiarom przemocy seksualnej; wzywa UE do współpracy z odpowiednimi agencjami ONZ w celu pomocy rządowi Sahelu w przeprowadzeniu tych reform;

Wtorek, 22 października 2013 r.

36. pochwała porozumienie między Senegalem a Unią Afrykańską w sprawie ustanowienia specjalnego sądu w celu ścigania byłego prezydenta Czadu Hissène'a Habrégo za zbrodnie wojenne, tortury i zbrodnie przeciwko ludzkości oraz porozumienie między rządami Senegalu i Czadu w sprawie umożliwienia sędziom senegalskim prowadzenia dochodzenia w Czadzie; zdecydowanie zachęca decydentów politycznych z poszczególnych krajów Sahelu, jak również wszystkie władze publiczne, do skonkretyzowania i szybkiego wcielenia w życie woli położenia kresu kulturze bezkarności domniemyanych zbrodniarzy wojennych i osób łamiących prawa człowieka w Czadzie i innych częściach regionu; w związku z tym zauważa, że Czad jest jedynym krajem Sahelu, który nie podpisał protokołu dotyczącego ustanowienia Afrykańskiego Trybunału Praw Człowieka i Ludów dołączonego do Afrykańskiej karty praw człowieka i ludów; zachęca Czad do uczynienia tego, co wyraźnie świadczyłoby o jego zobowiązaniu do wymierzenia kar za systematyczne naruszanie praw człowieka i zapewnienia ofiarom możliwości dochodzenia roszczeń; wyraża ponadto ubolewanie nad ostatnią ustawą Burkina Faso dotyczącą uchwalenia amnestii dla szefów państw; obawia się, że stanowi to niewłaściwy sygnał dla osób łamiących prawa człowieka w regionie i stoi w sprzeczności z koncepcją położenia kresu bezkarności;

37. z zadowoleniem przyjmuje pokojowe rozstrzygnięcie sporu granicznego między Nigrem a Burkina Faso, krajami, które odwołały się do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości i uzyskały wyrok dnia 16 kwietnia 2013 r.; zachęca kraje regionu do naśladowania tego przykładu;

38. zachęca kraje Sahelu do współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym (MTK), tak by mógł prowadzić niczym nieskrępowane i zupełnie bezstronne śledztwa; zwraca się do państw stron o wykonanie międzynarodowych nakazów aresztowania wydanych przez MTK oraz o wykonanie jego wyroków należycie prędko; proponuje, by ONZ wspierała kraje Sahelu w ustanawianiu bezstronnych i niezależnych instancji sądowych odpowiedzialnych za osądzanie sprawców zbrodni międzynarodowych, na wzór specjalnego trybunału dla Sierra Leone; zauważa, że Mauretania jest jedynym krajem Sahelu i jednym z bardzo niewielu krajów afrykańskich, które nie przystąpiły do Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego; zachęca ją do uczynienia tego, co wyraźnie świadczyłoby o odrzuceniu kultury bezkarności; w związku z tym podkreśla znaczenie opracowania polityki UE dotyczącej sprawiedliwości okresu przejściowego, co określono w planie działania UE dotyczącym praw człowieka;

39. zwraca się do wszystkich krajów w regionie o podjęcie szybkich działań w związku z ciągłymi doniesieniami o domniemyanych niesłusznych aresztowaniach, złym i brutalnym traktowaniu, pomimo przepisów zakazujących takich praktyk; wyraża szczególne zaniepokojenie doniesieniami o torturach w ośrodkach detencyjnych i niesłusznych aresztowaniach tysięcy migrantów w Mauretanii oraz tym, że po dwóch latach władze odmawiają powiadomienia rodzin o miejscu pobytu niektórych skazanych więźniów; wyraża również zaniepokojenie doniesieniami o powszechnym złym traktowaniu w ośrodkach detencyjnych i zatrzymaniach bez procesu sądowego w Czadzie oraz setkach przymusowych eksmisji w Ndżamenie, a także wymuszonych zaginięciach więźniów; zwraca uwagę na fakt, że na mocy statutu rzymskiego wymuszone zaginięcia uważane są za zbrodnie wojenne; potępia skrajnie złe warunki, o jakich donosi się w odniesieniu do niektórych z więźniów w regionie, zwłaszcza w Czadzie i Mali, które polegają na braku podstawowej opieki zdrowotnej i powodują znaczne cierpienie więźniów; zwraca się do poszczególnych krajów o polepszenie warunków życia więźniów, szczególnie o zapewnienie bezpieczeństwa grupom najbardziej narażonym, czyli nieletnim i kobietom; zwraca ponadto uwagę na ostatnie wyroki śmierci wydane przez sądy malijskie za przestępstwa, w tym kradzież, tworzenie związku przestępczego i nielegalne posiadanie broni palnej;

Wolności obywatelskie i demokratyczne rządy

40. podkreśla, że konieczność zapewnienia bezpieczeństwa podczas obecnego kryzysu w Mali nie powinna umniejszać nadrzędnego, dotyczącego całego regionu dążenia do pluralistycznego dialogu krajowego, dobrych rządów i reform demokratycznych jako czynników warunkujących stabilność polityczną i zrównoważony rozwój; zauważa, że kwestie te są nierozłącznie związane z poprawą w sferze rozwoju i praw człowieka; wzywa wszystkie strony w Mali do dania pozostałej części regionu przykładu w zakresie osiągnięcia tych celów;

41. popiera określone w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ zobowiązanie do pomocy przejściowym władzom Mali w realizacji planu działań na rzecz pełnego przywrócenia porządku konstytucyjnego, demokratycznych rządów i jedności narodowej, jako głównych postaw ogólnego procesu pokojowego; za istotne uważa stworzenie warunków sprzyjających przeprowadzeniu wolnych, uczciwych i demokratycznych wyborów zgodnie z międzynarodowymi normami; podkreśla konieczność sprostania wyzwaniom związanym z zasadami głosowania w obozach dla osób wewnętrznie przesiedlonych i uchodźców, aby uniknąć dalszej marginalizacji politycznej; apeluje o podjęcie bezzwłocznego działania w tej sprawie przez rząd malijski i jego partnerów międzynarodowych; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie zawarte między rządem malijskim a rebeliantami tuareckimi, które stwarza możliwość powrotu wojska malijskiego i administracji malijskiej na północ oraz usuwa poważną przeszkodę dla przeprowadzenia wyborów prezydenckich w lipcu; podkreśla konieczność zapewnienia bezpiecznego uczestnictwa kobiet w procesie wyborczym;

Wtorek, 22 października 2013 r.

42. z zadowoleniem przyjmuje wykorzystanie misji obserwacji wyborów z ramienia UE w wyborach w Mali; przypomina jednak, że ESDZ musi zapewnić odpowiednie działania następcze wynikające z zaleceń misji obserwacji wyborów i ich trwałe, szersze włączenie do polityki UE; w szczególności uważa, że misja obserwacji wyborów mogłaby wnieść wartość dodaną w wybory w Sahelu dzięki możliwości monitorowania aspektów praw człowieka oraz przekazać informacje delegatom UE, aby w razie konieczności spowodować podjęcie stosownych działań dyplomatycznych;

43. wzywa rząd malijski i społeczność międzynarodową do wyciągnięcia wniosków z transformacji demokratycznej w Nigrze i jego procesu konstytucyjnego w latach 2010-2011, co w szczególności dotyczy zakrojonych na szeroką skalę konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim i innymi zainteresowanymi stronami, wysiłków na rzecz promowania uczestnictwa politycznego kobiet jako kandydatek oraz wsparcia partnerów ze społeczeństwa obywatelskiego w prowadzeniu obywatelskiej obserwacji wyborów, edukacji wyborców i działań; podkreśla znaczenie, które dla całego regionu Sahelu ma ciągłe wsparcie dla Nigru w celu umocnienia zaufania obywateli do systemu demokratycznego i podjęcia działań następczych w związku z nowym wymogiem konstytucyjnym dotyczącym zwiększenia przejrzystości i walki z korupcją w zarządzaniu przemysłem wydobywczym, w tym poprzez publikację wszystkich znaczących umów w sprawie wydobywania i informacji na temat czerpanych z nich dochodów;

44. wyraża głębokie ubolewanie nad ograniczeniami wolności wypowiedzi, zrzeszania się i zgromadzeń w Sahelu; wyraża szczególne zaniepokojenie doniesieniami o nękanii, zastraszaniu i aresztowaniach dziennikarzy, przeciwników politycznych, członków związków zawodowych, osobistości kościelnych oraz innych działaczy na rzecz społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka w Czadzie; wyraża ponadto zaniepokojenie aresztowaniami i domniemaną przemocą wobec pokojowych demonstrantów w Mauretanii, a także domniemanymi próbami uciszenia opozycji w Mali, w tym poprzez aresztowania dziennikarzy i przeciwników politycznych oraz poprzez cenzurę środków przekazu; w związku z tym podkreśla, że w Sahelu istotne znaczenie ma wspieranie obrońców praw człowieka, niezależnego społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji kobiecych, i wolnych mediów jako ważnych podmiotów w życiu demokratycznego społeczeństwa, zwłaszcza w czasie wyborów; z zadowoleniem przyjmuje pozytywne zmiany w zakresie wolności wypowiedzi, zrzeszania się i zgromadzeń w innych częściach regionu i zachęca UE do współpracy z partnerami lokalnymi w celu dalszego zachęcania do poprawy; wzywa ponadto UE do zachęcania do identyfikacji organizacji społeczeństwa obywatelskiego i pomocy w ich identyfikacji jako podstawy skuteczniejszego wsparcia; zaleca, aby UE udzieliła społeczeństwu obywatelskiemu i obrońcom praw człowieka pomocy strategicznej i finansowej, stwarzając możliwość długoterminowej wymiany, w tym za pośrednictwem odpowiednich delegatur UE;

45. uważa, że ochrona i promowanie wolności słowa ma istotne znaczenie w rozwijaniu aktywnego i zaangażowanego społeczeństwa obywatelskiego, które może właściwie przyczynić się do rozwoju całego regionu; w związku z tym potępia wszelkie próby cenzurowania, zastraszanie dziennikarzy lub działaczy na rzecz praw człowieka i wywieranie wszelkich rodzajów pośredniego lub bezpośredniego nacisku na media prywatne lub państwowe;

46. zwraca się do krajów Sahelu o zaprzestanie wszelkich niesłusznych zatrzymań i akcji zastraszania prasy, mediów, obrońców praw człowieka lub członków opozycji; wzywa kraje regionu sahelско-saharyjskiego, w tym kraje Afryki Północnej, do pełnego respektowania wolności słowa i swobody demonstracji ugrupowań pacyfistycznych; zachęca organy sądowe do wydawania wyroków w sprawie uwięzionych opozycjonistów w duchu poszanowania obowiązującego prawa i w ramach sprawiedliwego procesu; zwraca się do krajów Sahelu o promowanie systemu wielopartyjnego i umożliwienie formacjom politycznym, które respektują praworządność, uczestniczenia w wyborach bez obawy represjonowania, oraz o umożliwienie ludności udziału w wyborach;

Rozwój, pomoc humanitarna i prawa człowieka

47. potwierdza nierozzerwalny związek między bezpieczeństwem ludzi a rozwojem w państwach Sahelu, który został określony w strategii Unii Europejskiej z 2011 r. na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju w Sahelu; podkreśla znaczenie trwałego powodzenia strategii politycznych na rzecz rozwoju, stabilności w dziedzinie bezpieczeństwa, gospodarki, polityki, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności w regionie Sahelu; przypomina jednak, że aby zapewnić poczucie bezpieczeństwa w regionie, konieczne są inwestycje w pomoc rozwojową, dzięki której miejscowa ludność będzie mogła zdobyć wystarczające środki umożliwiające większą stabilność w regionie; jest zdania, że w ten sposób będzie możliwe zapobieganie wielu przypadkom nielegalnego handlu i innym nielegalnym działaniom, które mają miejsce z powodu skrajnego ubóstwa oraz braku środków i perspektyw;

48. z należytą powagą zauważa skrajne i powszechne ubóstwo w całym Sahelu, w szczególności w Mali, Nigrze, Czadzie i Burkina Faso, lecz także w Mauretanii; uznaje, że ubóstwo zmniejsza perspektywy realizacji praw człowieka; zauważa, że ubóstwo i zapóźnienie rozwojowe mają nieproporcjonalny wpływ na kobiety i dzieci oraz wyraża poważne zaniepokojenie wysokimi wskaźnikami umieralności okołoporodowej kobiet i umieralności dzieci w wieku poniżej pięciu lat w regionie; zwraca uwagę na odwrotną zależność pomiędzy poziomem wykształcenia matek a współczynnikiem umieralności niemowląt; tym samym przypomina o znaczeniu promowania edukacji szkolnej w przypadku dziewcząt; zwraca uwagę na stwierdzenie przez ONZ niższych wskaźników umieralności wśród lepiej wykształconych matek, co jest wezwaniem do mobilizacji na rzecz powszechnej i dostępnej edukacji; zauważa, że szybki wzrost liczby ludności, często w tempie ponad

Wtorek, 22 października 2013 r.

3 % rocznie, stanowi dodatkowe obciążenie dla zdolności rządów do ochrony nawet najbardziej podstawowych praw gospodarczych i społecznych; dlatego też konieczne jest poszerzenie dostępu do opieki medycznej, szczególnie w zakresie praw seksualnych i reprodukcyjnych poprzez stworzenie możliwości korzystania z usług w zakresie planowania rodziny;

49. podkreśla współzależność rozwoju, demokracji, praw człowieka, dobrych rządów i bezpieczeństwa w Sahelu; ponownie wyraża poparcie dla podejścia opartego na prawach człowieka i odpowiedzialności demokratycznej we współpracy na rzecz rozwoju z wykorzystaniem lokalnego uczestnictwa i wiedzy do osiągnięcia celów rozwoju na najniższym poziomie oraz dla solidnych, skutecznych i niezależnych mechanizmów działań następczych w zakresie wdrożenia, angażujących parlamenty, inne faktycznie reprezentatywne organy oraz lokalne i regionalne społeczeństwo obywatelskie zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym; przypomina i popiera zobowiązanie UE do zastosowania podejścia opartego na prawach człowieka we współpracy UE na rzecz rozwoju, co odnotowano również w strategii UE na rzecz praw człowieka i planie działań UE;

50. przypomina o konieczności uzależnienia pomocy rozwojowej dla poszczególnych państw od poszanowania podstawowych praw w tych krajach; ponownie podkreśla, że skuteczna alokacja funduszy z tytułu europejskiej pomocy rozwojowej musi wiązać się z możliwością sprawowania przez Unię Europejską skutecznej kontroli nad użytkowaniem tych funduszy i upewnienia się, że nie są one sprzeniewierzone; w celu zapewnienia skutecznej promocji praw człowieka, ponownie podkreśla konieczność zwiększenia spójności pomiędzy polityką zewnętrzną i polityką wewnętrzną Unii Europejskiej, zgodnie z celami rozwojowymi UE;

51. wzywa Komisję Europejską do wykorzystania w regionie Sahelu, zgodnie z uprzednio zidentyfikowanymi potrzebami ludności, wszystkich funduszy na rzecz rozwoju, tj.: Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka, Europejskiego Funduszu Rozwoju, instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju, funduszu na rzecz „odporności” Sahelu;

52. zachęca Unię Europejską do wspierania działań krajów Sahelu, organizacji pozarządowych i społeczeństwa obywatelskiego na rzecz szerszego dostępu do opieki medycznej, szczególnie ludności znajdującej się w najtrudniejszej sytuacji; wzywa podmioty międzynarodowe do kontynuowania walki z zakażeniem wirusem HIV/zachorowaniem na AIDS, gruźlicą, malarią i zapaleniem opon mózgowych, które powodują liczne zgony; podkreśla potrzebę opracowania i realizacji programów zdrowotnych, tak aby wzmocnić systemy zdrowia – z uwzględnieniem tego, że światowy kryzys gospodarczy zahamował postępy dokonujące się w zakresie HIV/AIDS, gruźlicy, malarii i innych chorób. przypomina, że część ludności Sahelu to nomadowie, którzy mają utrudniony dostęp do opieki medycznej; w związku z tym zachęca do wspierania kampanii na rzecz podnoszenia poziomu świadomości i edukacji medycznej;

53. potępia fakt, że cięcia budżetowe w takich obszarach, jak bezpieczeństwo żywnościowe, zdrowie i edukacja, będących kluczowymi dla osiągnięcia milenijnych celów rozwoju, przyczyniają się wciąż do pogłębiania kryzysu żywnościowego i humanitarnego w regionie Sahelu; podkreśla, że strukturalne interwencje w rolnictwie, bezpieczeństwie żywnościowym i żywieniu, jak również konkretne środki na rzecz likwidacji zjawiska koncentracji ziemi mają fundamentalne znaczenie dla promowania zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz dla przeciwdziałania corocznemu powtarzaniu się kryzysów żywnościowych w regionie Sahelu;

54. jest zdania, że brak stabilizacji politycznej w regionie Sahelu wraz z dotkliwą suszą, która dotknęła miliony osób, stanowi poważne zagrożenie dla demokracji, praworządności oraz poszanowania praw człowieka i praw społeczno-ekonomicznych, będąc źródłem niekorzystnego wpływu na godne warunki życia ludności; przypomina, że praworządność, dobre sprawowanie władzy i przestrzeganie praw człowieka są nieodzownym elementem stabilności państwa, bezpieczeństwa i poszanowania podstawowych wolności;

55. apeluje do władz lokalnych i regionalnych, aby we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim stworzyły warunki zapewniające w sposób skuteczny bezpieczeństwo i poszanowanie praw człowieka zarówno wewnątrz terytoriów państw Sahelu, jak i na ich granicach w celu optymalnego udoskonalenia polityki rozwojowej i polityki związanej z pomocą humanitarną;

56. wzywa rządy państw Sahelu do zmierzenia się z podstawowymi przyczynami kryzysu przy pomocy zrównoważonej strategii rozwoju gospodarczego w odpowiedzi na problemy polityczne, gospodarcze i społeczne, z którymi borykają się obywatele, jak np. dostęp do żywności, edukacji, służby zdrowia, zatrudnienia, domów mieszkalnych, redystrybucji dochodów, godnych środków utrzymania, itp.;

57. podkreśla konieczność walki z korupcją w celu umocnienia legitymacji instytucji i sprostania narastającym wyzwaniom w zakresie rozwoju i praw człowieka w regionie; zauważa, że różne formy korupcji poważnie zaszkodziły dostępowi do podstawowej opieki zdrowotnej i kształcenia; podkreśla ponadto znaczenie wolnego, zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego oraz mediów monitorujących i zgłaszających nadużycia;

Wtorek, 22 października 2013 r.

58. stwierdza, że kobiety odgrywają zasadniczą rolę w rozwoju regionu Sahelu, w szczególności w zakresie żywienia, bezpieczeństwa żywnościowego i produkcji żywności, ponieważ to one pełnią główną rolę w rolnictwie, choć nadal nie mają prawie wcale dostępu do prawa własności uprawianych przez siebie ziem; wzywa Komisję do uznania podstawowej roli odgrywanej przez kobiety – jako drobnych producentów rolnych – w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego oraz do inwestowania w programy, które oferują tym kobietom konkretne wsparcie; nalega, aby w ramach strategii UE skoncentrować się także działaniach służących zapewnieniu słabszym grupom społecznym, zwłaszcza na obszarach wiejskich, możliwości korzystania ze szkoleń z zakresu rolnictwa, edukacji na temat odżywiania, zdrowia i warunków pracy, a w razie konieczności z sieci bezpieczeństwa; podkreśla, że aby drobni producenci rolni, szczególnie kobiety, nie tylko prowadzili zrównoważoną działalność rolniczą, ale również rozwijali swoje zdolności produkcyjne, potrzebują szerszego dostępu do mikrokredytów na inwestycje w lepsze nasiona, nawozy i systemy irygacyjne oraz w narzędzia potrzebne do ochrony upraw przed szkodnikami i chorobami;

59. zwraca uwagę na palącą potrzebę udzielenia przez UE pomocy humanitarnej, która pomoże w osiągnięciu milenijnych celów rozwoju; podkreśla znaczenie celu związanego z poprawą zdrowia matek dla zmniejszenia wskaźnika umieralności matek oraz zapewnienia powszechnego dostępu do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz do planowania rodziny; kładzie nacisk na znaczenie edukacji i poprawy świadomości w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego jako nieodzownych elementów strategii na rzecz zdrowia kobiet;

60. zauważa niepokojące sygnały, które świadczą o tym, że cały region Sahelu ucierpi w tym roku na skutek poważnego kryzysu żywnościowego i wzywa Komisję do należytego sfinansowania pomocy humanitarnej w tym regionie;

61. podkreśla, że pilnie należy rozwiązać problemy klęsk głodu, susz, ciągłego głodu i niemożności zapewnienia przez rząd krajowy podstawowego bezpieczeństwa żywnościowego, które są przyczynami lokalnego rozczarowania; potwierdza potrzebę zwiększenia zdolności rządu krajowego do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego za pomocą większego finansowania i wsparcia politycznego dla inicjatywy AGIR-Sahel również jako regionalnego i kompleksowego podejścia w celu usunięcia podstawowej przyczyny braku bezpieczeństwa żywnościowego;

62. wzywa Unię Europejską do opracowania we współpracy z państwami Sahelu priorytetowych strategii rozwojowych opartych na ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w celu łagodzenia skutków kryzysu żywnościowego oraz problemów niedożywienia i głodu, radzeniu sobie z suszami i walce z klęskami żywiołowymi; wzywa Komisję Europejską do optymalnego wykorzystania funduszy przeznaczonych na walkę z niedożywieniem (123,5 mln EUR w 2012 r.) w sposób dostosowany do wspomnianych strategii priorytetowych, pozwalający odpowiedzieć na potrzeby dotkniętej ludności oraz wspierający rozwój potencjału lokalnego tych państw, w celu zagwarantowania pozytywnych efektów pomocy;

63. przypomina, że niezbędne jest długoterminowe zaangażowanie, które pozwoli uodpornić się na susze w regionie Sahelu, a w rezultacie zapobiec nawracającym kryzysom żywnościowym i konieczności masowego korzystania z pomocy humanitarnej w następstwie każdej suszy; podkreśla, że takie zaangażowanie wymaga trwałego partnerstwa między rządami, instytucjami regionalnymi, darczyńcami i instytucjami finansowymi, na kształt inicjatywy AGIR-Sahel uruchomionej przez Unię Europejską;

64. ze szczególnym zaniepokojeniem zauważa, że dostęp do wody pitnej nadal stanowi problem w całym regionie Sahelu; powtarza, że w celu zapewnienia rozwoju regionu należy głównie skoncentrować się na zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności tego obszaru; podkreśla, że kwestii tej dotyczyć musi istotna część pomocy rozwojowej udzielanej przez UE; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wszystkie inicjatywy międzynarodowe, które mają na celu zmniejszenie niedoboru wody w regionie Sahelu;

65. podkreśla, że podejście długoterminowe oparte na powszechnej dostępności edukacji jest niezbędne w celu poprawienia codziennych warunków życia mieszkańców Sahelu i wsparcia rozwoju regionu, który w 2040 r. będzie liczył 150 mln mieszkańców;

66. zachęca państwa Sahelu i podmioty regionalne, wraz z ONZ, do uruchomienia nowych zasobów na rzecz rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje konsultacje, które rozpoczął Specjalny Wysłannik Sekretarza Generalnego ONZ do Sahelu z Afrykańskim Bankiem Rozwoju, i zaleca rozszerzenie tych konsultacji o Bank Światowy oraz inne międzynarodowe instytucje finansowe w celu utworzenia funduszu działań na rzecz Sahelu; pochwała utworzenie w ramach zaproponowanego funduszu zintegrowanej platformy zasobów służącej do dopasowania projektów rozwoju regionalnego do konkretnych potrzeb krajów Sahelu i zachęca UE do odpowiedniego dostosowania jej własnej strategii;

67. wyraża zaniepokojenie ogólną sytuacją branży wydobywania uranu w Sahelu, zwłaszcza w świetle ataku MUJAO na kopalnię w Arlit w północnym Nigrze w dniu 23 maja 2013 r.; podkreśla, że poważne naruszanie zasad bezpieczeństwa

Wtorek, 22 października 2013 r.

w okolicach kopalń uranu w Nigrze mogłoby okazać się katastrofalne dla lokalnych grup ludności i stabilności regionalnej, w związku z czym wzywa władze Nigru i ich partnerów międzynarodowych do zwrócenia jak największej uwagi na bezpieczeństwo; podkreśla ponadto znaczenie zagwarantowania bezpieczeństwa w kopalniach uranu; wzywa także przedsiębiorstwa wydobywcze do dopilnowania, aby uran był wydobywany odpowiedzialnie, przy pełnej zgodzie lokalnych społeczności i minimalnych szkodliwych skutkach dla okolicznych grup ludności i ich środowiska;

68. z należytą powagą zauważa częste kryzysy żywnościowe i żywieniowe oraz inne nadzwyczajne sytuacje humanitarne w regionie Sahelu oraz ich skutki dla najbardziej podstawowych praw człowieka; z zadowoleniem przyjmuje zdecydowane zaangażowanie UE i jej państw członkowskich w wysiłki na rzecz rozwiązania kryzysu w Sahelu; podkreśla, że rozwiązanie problemu braku bezpieczeństwa żywnościowego jest kluczowe z perspektywy zarówno ułatwienia budowania pokoju, jak i umacniania praw człowieka; uważa, że z myślą o tym należy pobudzać lokalną produkcję i własność, a także wzmocnić sieci dystrybucji i mobilność zasobów; zauważa, że w 2012 r. pomoc humanitarna Komisji Europejskiej w zakresie kryzysów żywnościowych wyniosła 338 mln EUR, z czego 174 mln EUR zostało przeznaczonych na nadzwyczajną pomoc humanitarną; zauważa, że DG ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności uruchomiła na cele związane z pomocą humanitarną 172 mln EUR, z czego 58 mln EUR zostało skierowanych do Mali;

69. wzywa Unię do kontynuowania i nasilenia działań mających na celu zwiększenie pomocy humanitarnej dla Sahelu; do zapewnienia ścisłej koordynacji działań międzynarodowych agencji udzielających pomocy humanitarnej, społeczeństwa obywatelskiego, władz lokalnych, regionalnych i rządów; do uruchomienia niezbędnych środków dziesiątego EFR (660 mln EUR na lata 2007-2013) i Funduszu światowego sojuszu na rzecz inicjatywy „Odporność” – AGIR-Sahel (172 mln EUR na 2012 r.); z zadowoleniem przyjmuje przyznanie, z tytułu 11. EFR, 1,5 mln EUR dla AGIR-Sahel na podniesienie poziomu odporności krajów Sahelu;

70. podkreśla, że wszystkie kraje Sahelu muszą opracować strategie sprzyjające utworzeniu podstawowej infrastruktury socjalnej i wspólnych, podstawowych sieci (odkazania, sieci pracowników medycznych, transportowych, telekomunikacyjnych) w celu neutralnego, powszechnego i nieograniczonego, prawidłowego i skutecznego dostarczania pomocy humanitarnej; oczekuje od rządów centralnych państw Sahelu oraz od władz lokalnych i regionalnych utrwalenia tych sieci oraz zapewnienia dostępu do nich;

Sytuacja kobiet, dzieci i mniejszości w kontekście praw człowieka

71. surowo potępia obecne niewolnictwo – często dziedziczne – w regionie Sahelu, a zwłaszcza w Mauretanii, które podobno dotyczy dość licznej mniejszości; zauważa, że niewolnictwo funkcjonuje w ramach sztywnego systemu kastowego i utrzymuje się, pomimo oficjalnego zniesienia niewolnictwa przez ten kraj w 1981 r. i jego wyraźnego uznania za przestępstwo w 2007 r.; wyraża najgłębsze zaniepokojenie zinstytucjonalizowanym charakterem tej praktyki, która sięga kręgów administracji publicznej; zauważa ponadto, że rząd mauretański wyjątkowo niechętnie przyznaje, że niewolnictwo jest nadal powszechne, oraz że jak dotąd wiadomo tylko o jednej sprawie sądowej, w której właściciel niewolników został skazany; wzywa rząd mauretański do wywiązania się z krajowych i międzynarodowych zobowiązań i obowiązków prawnych dotyczących faktycznej likwidacji wszelkich form niewolnictwa oraz do zatwierdzenia przepisów potępiających niewolnictwo, zapewniających między innymi procedury rekompensaty; ponadto wzywa władze mauretańskie do zaprzestania nękania, a nawet pozbawiania wolności działaczy na rzecz społeczeństwa obywatelskiego prowadzących kampanie na rzecz likwidacji niewolnictwa, w tym pod zarzutem apostazji; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego wspierania prac mauretańskich i międzynarodowych organizacji walczących o zniesienie niewolnictwa, w tym specjalnego sprawozdawcy ONZ (UNSR) ds. współczesnych form niewolnictwa oraz Międzynarodowej Organizacji Pracy;

72. z dużym zaniepokojeniem zauważa, że niewolnictwo występuje w całym szerzej pojętym regionie Sahelu, w którym bardzo wiele osób wykonuje niewolniczą pracę w Mali, Nigrze i w innych częściach regionu; w związku z tym wzywa właściwe władze krajowe i organy międzynarodowe do podjęcia działań polegających na monitorowaniu wdrażania istniejącego ustawodawstwa, które zakazuje niewolnictwa i uznaje ten proceder za przestępstwo, ze szczególnym naciskiem na sytuację i słabszą pozycję kobiet i dziewcząt; zachęca władze do opracowania programów, które między innymi miałyby na celu pomoc w rehabilitacji i reintegracji ofiar, gromadzenie danych i organizowanie kampanii uświadamiających, ponieważ niewolnictwo jest uznawane przez szerokie grono za naturalny stan rzeczy, a ta hierarchia społeczna jest głęboko zakorzeniona w mentalności; zachęca władze lokalne do opracowania strategii i programów mających na celu integrację społeczną byłych niewolników poprzez zapewnienie środków utrzymania i odpowiedniego dostępu do pracy;

73. wyraża zaniepokojenie łamaniem praw podstawowych dzieci w Sahelu, w szczególności przemocą uwarunkowaną płcią i dyskryminacją ze względu na płeć, częstą pracą dzieci, domniemanym przetrzymywaniem nieletnich w więzieniach dla dorosłych w Mauretanii, Mali i na innych obszarach oraz werbowaniem nieletnich żołnierzy do regularnego wojska w Czadzie; wzywa UE do ścisłej współpracy z rządami Sahelu w celu zapewnienia likwidacji tych praktyk;

Wtorek, 22 października 2013 r.

74. wyraża głębokie zaniepokojenie dowodami świadczącymi o pracy dzieci, podobno już sześciolatek, w malijskich kopalniach złota, rolnictwie, leśnictwie i innych sektorach gospodarki; zauważa, że przepisy obowiązujące w krajach Sahelu zakazują pracy dzieci i zwraca również uwagę na szczególne niebezpieczeństwo związane z wydobywaniem złota; wzywa zatem władze malijskie do realizacji propozycji politycznych zawartych w planie działań na rzecz walki z pracą dzieci (PANETEM) z czerwca 2011 r. oraz do bardziej aktywnego propagowania powszechnej edukacji; wzywa UE do współpracy z Międzynarodową Organizacją Pracy (MOP) oraz innymi organizacjami krajowymi i międzynarodowymi w celu całkowitej eliminacji pracy dzieci w Mali; wzywa wszystkie kraje Sahelu do walki z pracą dzieci i promowania edukacji;

75. ze znacznym zaniepokojeniem zauważa, że według danych statystycznych organizacji pozarządowych w Mali pracuje ponad trzy miliony dzieci w wieku poniżej 17 lat; ubolewa nad tą sytuacją, zwłaszcza ze względu na to, że skutkiem jej są niższe wskaźniki kształcenia i niski wskaźnik piśmienności;

76. przypomina, że UE popiera zasady procesu Kimberley, wdraża plan działań na rzecz egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa (FLEGT) i ogólnie dokłada starań, by promować poszanowanie podstawowych norm międzynarodowych w zakresie ochrony socjalnej, pracy i środowiska, jak również odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw; zachęca UE i kraje Sahelu do refleksji nad procesem identyfikowalności złota wzorowanym na procesie Kimberley dotyczącym diamentów; wyraźnie podkreśla, że przedsiębiorstwa europejskie posiadające oddziały w krajach regionu powinny upewnić się co do respektowania norm podstawowych i wytycznych międzynarodowych w zakresie odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw i przypomina, że UE wdroży w najbliższym czasie zasadę sprawozdawczości pomiędzy poszczególnymi krajami;

77. jest bardzo zaniepokojony doniesieniami o uprowadzeniach dzieci dla okupu i na sprzedaż w Czadzie, a także w innych krajach w regionie; zauważa, że handel dziećmi odbywa się wewnątrz kraju i za granicą do celów pracy przymusowej, przymusowych małżeństw i wykorzystania seksualnego; zauważa ponadto, że w niektórych przypadkach dzieci zostały uprowadzone i sprzedane międzynarodowym agencjom adopcyjnym;

78. wzywa kraje Sahelu do promowania dostępu do edukacji wszystkich dzieci, chłopców i dziewczynek, jak również ludności koczowniczej, bez stosowania dyskryminacji ze względu na rasę, kastę lub przynależność etniczną; zachęca kraje Sahelu do promowania polityki szkolenia zawodowego, dostępu do wykształcenia wyższego i zatrudnienia w celu stworzenia młodzieży sahalijskiej perspektyw na przyszłość i odwiedzenia jej tym samym od wstępowania do ugrupowań terrorystycznych; nalega, by warunki życia dzieci w szkołach spełniały minimalne wymagania w zakresie higieny, bezpieczeństwa i godności oraz by dzieci nie były maltretowane lub zmuszane do żebractwa przez swoich opiekunów;

79. apeluje o opracowanie i monitorowanie skutecznej polityki sanitarnej i oświatowej w odniesieniu do słabszych grup społecznych takich, jak kobiety i dzieci, w celu realizacji następujących milenijnych celów rozwoju: edukacja podstawowa dla wszystkich, poprawa stanu zdrowia matek i powszechny dostęp do służby zdrowia, walka z HIV-AIDS i z wszelkimi innymi chorobami zakaźnymi; wzywa Unię Europejską, aby w ramach 11. EFR nadała młodzieży priorytetowe znaczenie w działaniach prowadzonych w Sahelu oraz do opracowania ambitnej polityki w dziedzinie edukacji; podkreśla znaczenie polityki w odniesieniu do kobiet, jak również dostępu do zatrudnienia;

80. uznaje, że kobiety odgrywają istotną rolę w stabilizacji i rozwoju Sahelu i wzywa do umocnienia ich nadrzędnego wpływu w dziedzinie zapobiegania konfliktom, utrzymania i budowania pokoju, jak również w dziedzinie bezpieczeństwa, polityki i rozwoju gospodarczego; zachęca partnerów rozwoju do przyznania wsparcia finansowego na rzecz projektów zmierzających ściśle do uniezależnienia się kobiet w tym regionie;

81. wyraża zaniepokojenie z powodu dyskryminacji, z którą spotykają się kobiety i dziewczęta w dużej części tego regionu, a która przejawia się przymusowymi małżeństwami, małżeństwami dzieci, wykorzystywaniem seksualnym, niedokształceniem i powszechnym okaleczaniem żeńskich narządów płciowych, w tym infibulacją, oraz zwyczajowymi praktykami, takimi jak sororat lub lewirat, a także w dostępie do kształcenia, zatrudnienia z przysługującymi prawami i zdrowia; wzywa do realizacji polityki obrony praw człowieka i równości płci we współpracy ze wszystkimi lokalnymi rzecznikami rozwoju, szczególnie do przestrzegania, ochrony i promocji praw kobiet, w tym praw seksualnych i reprodukcyjnych, bez stosowania dyskryminacji ze względu na rasę, kastę, wiek, przynależność etniczną lub religijną, stan cywilny, pochodzenie, migracyjny lub osiadły tryb życia; podkreśla, że konieczne są większe wysiłki w celu zagwarantowania zgodności reform związanych z rządami i praworządnością z konkretnymi potrzebami kobiet;

Wtorek, 22 października 2013 r.

82. wzywa kraje Sahelu do przyjmowania praw i konkretnych środków zakazujących wszelkich form przemocy wobec kobiet i karzących za jej stosowanie, w tym przemocy domowej i seksualnej, molestowania seksualnego i szkodliwych praktyk tradycyjnych, takich jak okaleczanie żeńskich narządów płciowych i przymusowe małżeństwa, zwłaszcza w przypadku osób nieletnich; podkreśla, że należy chronić ofiary i zapewniać im odpowiednio dopasowane usługi, jednocześnie zwalczając bezkarność sprawców i dopilnowując, by przestępstwa takie były ścigane, sądzone i odpowiednio karane oraz by wszystkie kobiety miały pełny dostęp do wymiaru sprawiedliwości, bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na religijny lub etniczny; podkreśla, że przemoc w rodzinie nie jest wewnętrzną sprawą rodziny, zaś próba uzasadnienia jej kulturą lub wierzeniami religijnymi jest nie do przyjęcia;

83. wzywa kraje Sahelu do dokonania przeglądu przepisów prawa dotyczących praw kobiet i prawa własności; podkreśla znaczenie prawa kobiet do własności ziemi, którą uprawiają i która stanowi ich źródło utrzymania;

84. wzywa społeczność międzynarodową do przeznaczenia większych środków na wspieranie praw kobiet i wzmocnienie ich pozycji w regionie; wyraża uznanie dla działań Unii Afrykańskiej na rzecz praw kobiet i przypomina kluczową rolę ECOWAS dla stabilności regionu; wzywa kraje regionu Sahelu do zintensyfikowania współpracy, tak aby opracować, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, społeczeństwem obywatelskim, ONZ oraz Unią Europejską, kampanie uświadamiające o prawach kobiet; wzywa UE do współpracy z podmiotami regionalnymi w celu propagowania kształcenia dziewcząt oraz do wsparcia środków zwiększających bezpieczeństwo finansowe i możliwości kobiet jako czynnika warunkującego zapewnienie wzmocnienia społecznej, politycznej i ekonomicznej pozycji kobiet; zachęca ponadto do położenia programowego nacisku na poprawę opieki zdrowotnej kobiet;

85. wzywa ponadto kraje regionu Sahelu do zagwarantowania rejestracji wszystkich nowo narodzonych dziewcząt oraz do zapewnienia wszystkim dziewczętom dostępu do edukacji na poziomie szkoły podstawowej;

86. zwraca się do Komisji, ESDZ i Rady, aby intensywniej zachęcały państwa regionu do podejmowania wyraźnych działań ustawodawczych na rzecz praw kobiet i dziewcząt i do promowania programów z myślą o zagwarantowaniu tych praw, zwłaszcza dostępu do usług publicznych, w tym w obszarze edukacji, dostępu do opieki zdrowotnej, praw reprodukcyjnych i seksualnych, zagwarantowaniu pożyczek na pożywienie, ziemię i zasoby produkcyjne, zwłaszcza na obszarach wiejskich, oraz dostępu do opieki zdrowotnej i systemu sprawiedliwości, aby zwiększyć niezależność finansową kobiet, pomagając im w przechodzeniu od pracy nieformalnej do formalnej, wspierać udział kobiet w podejmowaniu decyzji politycznych i ekonomicznych, jak również wyeliminować wszystkie formy przemocy względem dziewcząt i kobiet, łącznie z wykorzystaniem przymusowych małżeństw dzieci i barbarzyńskiego zwyczaju okaleczania żeńskich narządów płciowych;

87. wzywa odpowiednio SPUE w regionie Sahelu i SPUE ds. Praw Człowieka do opracowania wspólnych działań w celu lepszego zagwarantowania przestrzegania praw kobiet w regionie poprzez walkę z bezkarnością przemocy uwarunkowanej płcią i pozostałych form przemocy mających wpływ na godność kobiet; nalega, aby Komisja, ESDZ i państwa partnerskie priorytetowo potraktowały prawa kobiet i równouprawnienie płci w programach pomocy dwustronnej oraz aby zapewniły trwałe i odpowiednie finansowanie inicjatyw dotyczących wzmocnienia pozycji kobiet i równouprawnienia płci; zdecydowanie potępia stosowanie przemocy stanowiącej główną przeszkodę w korzystaniu przez kobiety z wolności społecznej i gospodarczej; podkreśla, że promowanie równouprawnienia kobiet i mężczyzn powinno być uznane za kwestię horyzontalną;

88. z zadowoleniem przyjmuje status prawny związków osób tej samej płci w Mali, Nigrze, Czadzie i Burkina Faso; ubolewa jednak nad tym, że nadal panuje dyskryminacja społeczna; wyraża swe głębokie zaniepokojenie wykorzystaniem prawa o obrazie moralności publicznej oraz prawa zabraniającego spotykania się w „niemoralnym celu” w odniesieniu do społeczności LGBT w Mali i w regionie; wyraża nadzieję, że osoby prześladowane podczas rebelii w północnym Mali będą miały możliwość ponownej integracji społecznej; wyraża głębokie zaniepokojenie ciągłą kryminalizacją związków osób LGBT w Mauretanii, co dla mężczyzn teoretycznie skutkuje karą śmierci przez publiczne ukamienowanie, chociaż zauważa brak udokumentowanych przypadków wykonania tej kary; wzywa jednak rząd mauretański do współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w celu zmiany ustawodawstwa i pomocy w poprawie życia obywateli LGBT;

89. uważa, że dla pokoju i rozwoju w regionie Sahelu istotne znaczenie ma takie podejście do sytuacji i rozwoju Tuaregów, które byłoby oparte na prawach i uczciwie uwzględniło historyczne roszczenia, lecz zdaje sobie jednocześnie sprawę, że Tuaregowie zamieszkują obszary, na których żyją także inne grupy etniczne; z zadowoleniem przyjmuje zmiany w tej kwestii w Nigrze, wzywa jednak wszystkie kraje, w których zamieszkują liczne grupy Tuaregów, w tym kraje spoza regionu Sahelu, takie jak Algieria i Libia, do współpracy z przedstawicielami społeczności w celu politycznego i instytucjonalnego rozwiązania problemów zapóźnienia rozwojowego i wrogości; zauważa ponadto różnorodność kultur w Sahelu; uważa, że należy umożliwić wszystkim tym ludom powrót do pokojowej koegzystencji; zachęca rządy regionu do włączenia wszystkich z nich do dialogów społecznych i politycznych oraz do procesów decyzyjnych;

Wtorek, 22 października 2013 r.

Zalecenia dotyczące polityki UE związanej z Sahelem

90. z zadowoleniem przyjmuje mianowanie SPUE w Sahelu i wagę przyznaną prawom człowieka w ramach jego mandatu; oczekuje, że nowy SPUE będzie ściśle współpracować ze SPUE ds. Praw Człowieka, prokuratorem MTK, Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka oraz obrońcami i obserwatorami praw człowieka w regionie w zakresie promowania poszanowania praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarne; wzywa do odpowiedniej koordynacji działań SPUE w regionie Sahelu w szczególności z działaniami SPUE w południowym regionie Morza Śródziemnego, a także z działaniami SPUE w Rogu Afryki, ponieważ kryzysy w Afryce powodują znaczne skutki regionalne, wywierają zazwyczaj efekt rozlewania się i mają aspekty geostrategiczne; wzywa zatem UE do zaangażowania się w skuteczną koordynację wszystkich wysiłków UE w Afryce, co dotyczy zwłaszcza zarządzania kryzysowego i wysiłków po konflikcie, w związku z czym wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do zapewnienia takiej koordynacji;

91. podkreśla znaczenie realizacji zobowiązań wynikających z unijnej polityki w zakresie praw człowieka, w tym wytycznych UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych, wytycznych w sprawie przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz zwalczania wszelkich form ich dyskryminacji, wytycznych w sprawie propagowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarne, wytycznych w sprawie ochrony ludności cywilnej w ramach misji i operacji WPBiZ oraz unijnej polityki opartej na kompleksowym podejściu do wdrażania rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 i 1820 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, w tym poprzez monitorowanie i przekazywanie informacji na temat zmian w tym zakresie;

92. ubolewa, że ani w strategii UE na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju w regionie Sahelu, przyjętej w dniu 21 marca 2011 r., ani we wnioskach związanych ze wspomnianą strategią, przyjętych przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 23 marca 2012 r. nie znalazło się odwołanie do promowania równouprawnienia płci, sytuacji kobiet czy ochrony ich praw;

93. z zadowoleniem przyjmuje strategiczne kierunki działania określone w strategii UE dotyczącej Sahelu, w tym wsparcie i promowanie dobrych rządów i wewnętrznego rozwiązywania konfliktów; uważa jednak, że strategia ta nadal nie uwzględnia odpowiednio praw człowieka, praworządności, wsparcia demokracji, skutecznego zarządzania gospodarczego i zdecydowanych środków antykorupcyjnych jako kluczowych elementów służących do wsparcia powiązanych ze sobą kwestii rozwoju i bezpieczeństwa będących jej głównymi aspektami; wzywa instytucje UE nawiązania w niedalekiej przyszłości współpracy w celu zmiany strategii poprzez uwzględnienie konkretnych propozycji dotyczących:

- a) rozwiązywania problemów uchodźców i osób wewnętrznie przesiedlonych w całym regionie;
- b) usunięcia przyczyny niewolnictwa, handlu ludźmi oraz innych form handlu i przemytu, które okazały się tak szkodliwe dla praw człowieka i bezpieczeństwa w regionie;
- c) poprawy sytuacji kobiet, dzieci i mniejszości w kontekście praw człowieka;
- d) skutecznego i efektywnego ukierunkowania pomocy w sposób zapewniający dodatkowe wsparcie dla rządów na zasadzie „więcej za więcej”;
- e) położenia kresu kulturze bezkarności, w tym poprzez wspieranie środków proponowanych już lub wprowadzonych w Mali i na innych obszarach;
- f) ochrony wolności obywatelskich i poprawy rządów demokratycznych za pomocą procesów wyborczych sprzyjających włączeniu społecznemu i wiarygodnej reprezentacji oraz poprzez wspieranie społeczeństwa obywatelskiego;
- g) ochrony różnorodności kulturowej i dziedzictwa kulturowego;

94. zaleca, aby UE rozważyła możliwość zastosowania ukierunkowanych sankcji polegających na zamrożeniu aktywów lub zakazach wydawania wiz albo innych instrumentów wobec osób w najpoważniejszy sposób łamiących prawa człowieka zarówno w Mali, jak i w innych częściach regionu;

95. z zadowoleniem przyjmuje ostatnie sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ w sprawie sytuacji w Sahelu; zauważa podejście oparte na czterech filarach, mające na celu wsparcie rządów, bezpieczeństwa, spełnienia wymogów humanitarnych i rozwoju w ramach zintegrowanej strategii; w szczególności z zadowoleniem przyjmuje silny wymiar praw człowieka w strategii i wzywa UE do udzielania dalszego wsparcia; pochwała ponadto nacisk położony w zintegrowanej strategii ONZ na budowanie uczestnictwa, wspieranie rządów lokalnych i regionalnych, zwiększenie spójności społecznej

Wtorek, 22 października 2013 r.

i spójności bezpieczeństwa, rozwój systemów wczesnego ostrzegania o przyszłych zagrożeniach, a w szczególności wzmocnienie lub konsolidację krajowych i regionalnych podmiotów praw człowieka; zachęca UE do przyjęcia podobnego całościowego podejścia do trwałości, bezpieczeństwa, zagadnień humanitarnych i zagadnień dotyczących rozwoju oraz praw człowieka, we współpracy i harmonii z ONZ, w sposób uwzględniający zasadniczo ponadnarodowy i transgraniczny charakter wyzwań w Sahelu oraz ich wzajemne powiązania;

96. podkreśla, że nadal istotne znaczenie ma większa współpraca UE z afrykańskimi podmiotami regionalnymi, takimi jak UA, ECOWAS, Unia Maghrebu Arabskiego, oraz afrykańskimi regionalnymi podmiotami praw człowieka w celu zapewnienia trwałych postępów w zakresie inicjatyw dotyczących praw człowieka i demokracji w Sahelu; zachęca kraje sąsiednie, takie jak Senegal, Algierię i Maroko do przyczynienia się do objęcia przewodnictwa i utworzenia prawdziwej dynamiki regionalnej, która umożliwi rozwój gospodarczy regionu i promocję praw człowieka; uznaje w rezultacie, że trwałe rozwiązania problemów Sahelu muszą zostać określone przez sam region, a jego ludność musi ponosić za nie całkowitą odpowiedzialność; wzywa jednak UE do utrzymania zobowiązania do współpracy z partnerami w Sahelu i udzielania im pomocy z wykorzystaniem wszystkich stosownych środków, którymi dysponuje, w celu poprawy jakości życia ludności w tym regionie i wzmocnienia powiązań z ich demokratycznymi rządami;

Aspekty praw człowieka w Saharze Zachodniej i obozach w Tinduf

97. z zadowoleniem przyjmuje i popiera sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ z kwietnia 2013 r. w sprawie sytuacji w Saharze Zachodniej, w którym podkreślono „decydujące znaczenie rozwiązania konfliktu w Saharze Zachodniej w ramach szerszej strategii dotyczącej Sahelu” oraz stwierdzono, że „kwestia praw człowieka jest istotna niezależnie od formy rozwiązania konfliktu”; zauważa również, że konflikty w Sahelu, szczególnie obecność ugrupowań terrorystycznych takich jak AQIM na północy Mali i na południu Algierii, są dla Sahary Zachodniej czynnikami powodującymi ryzyko destabilizacji; zauważa również negatywny wpływ konfliktu na integrację regionalną, w której udział powinny brać Maroko i Algieria i która mogłaby stworzyć znaczne możliwości demokratyzacji i rozwoju gospodarczego, co zwiększyłoby bezpieczeństwo ludzkie w całym regionie Sahelu i Sahary;

98. potwierdza swoje poparcie dla rezolucji ONZ w sprawie Sahary Zachodniej; wzywa do pełnego poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności ludności saharyjskiej, w tym wolności zrzeszania się i zgromadzeń, wolności wypowiedzi i prawa do pokojowych demonstracji;

99. podkreśla konieczność podjęcia kwestii praw człowieka w Saharze Zachodniej i obozach Tinduf bez potrzeby przewidzenia ostatecznego politycznego rozstrzygnięcia lub wyrażenia opinii na temat takiego rozstrzygnięcia; powtarza jednak, że samostanowienie jest podstawowym prawem człowieka, jak określono w art. 1 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych ONZ, i przypomina, że integralność terytorialna stanowi zasadę prawa międzynarodowego; przypomina ponadto rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1754(2007), w której wezwano strony do rozpoczęcia negocjacji w dobrej wierze, bez warunków wstępnych, „z myślą o osiągnięciu sprawiedliwego, trwałego i wspólnie akceptowanego rozwiązania politycznego, które zapewniłoby ludności Sahary Zachodniej możliwość samostanowienia”; powtarza kierowane do Maroka i Frontu Polisario wezwanie do dalszych negocjacji z myślą o określeniu pokojowego rozwiązania konfliktu, potwierdzającego prawo ludności saharyjskiej do samostanowienia; podkreśla szansę powstałą w związku z rozpoczęciem w Maroku procesem reform politycznych i demokratycznych, a jednocześnie zauważa solidniejsze, wynikające z tych reform zobowiązania do poszanowania i propagowania praw człowieka zwłaszcza ludności Sahary Zachodniej; obawia się, że 25-letnie opóźnienie w organizacji referendum lub osiągnięciu innej formy wynegocjowanego i obopólnie akceptowanego rozstrzygnięcia politycznego, pogłębia alienację ludności saharyjskiej i zwiększa prawdopodobieństwo przemocy, zwłaszcza wśród młodzieży; wzywa UE do szerszego zaangażowania i wspierania Organizacji Narodów Zjednoczonych w zachęcaniu stron do wznowienia bezpośrednich negocjacji w celu pokojowego i trwałego rozwiązania konfliktu;

100. ponieważ polityczne rozwiązanie konfliktu w Saharze Zachodniej, pojednanie i sytuacja w zakresie praw człowieka są ściśle powiązane, wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia większych działań na rzecz rozwiązania konfliktu w Saharze Zachodniej poprzez nie tylko wsparcie negocjacji ONZ, lecz również wykorzystanie różnych instrumentów dotyczących polityki zewnętrznej (np. zwiększenie monitorowania praw człowieka i świadomości policji i sił bezpieczeństwa, wsparcie reform demokratycznych, w tym decentralizacji, walka z dyskryminacją w regionie) w celu propagowania tak bardzo potrzebnej budowy zaufania między stronami konfliktu;

101. wyraża głębokie zaniepokojenie ostatnim sprawozdaniem specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. tortur, który znalazł dowody świadczące o tym, że funkcjonariusze marokańscy dokonywali zatrzymań osób ze względów politycznych, stosowali tortury wobec Saharyjczyków będących więźniami i dokonywali na nich gwałtów, uprowadzali i pozostawiali demonstrantów na pustyni w celu ich zastraszenia oraz celowo i często prowadzili działania wymierzone w rzeczników niepodległości, także w ich domach; zwraca ponadto uwagę na powszechne zarzuty dotyczące wymuszonych zaginięć

Wtorek, 22 października 2013 r.

i nierzetelnych procesów sądowych; zwraca szczególną uwagę na rozbięcie obozu demonstrantów w Gdaim Izyk w listopadzie 2010 r., w którym znaczna przemoc doprowadziła do śmierci trzynastu osób, oraz późniejszy, przeprowadzony w lutym 2013 r., proces 25 Saharyjczyków, z których wielu jest znanymi działaczami na rzecz praw człowieka; zwraca uwagę na twierdzenie Maroka o rzetelności procesu sądowego i sprawiedliwości proceduralnej oraz na pozytywne wnioski niektórych obserwatorów międzynarodowych, lecz przypomina również obawę specjalnego sprawozdawcy ONZ w związku z wykorzystaniem sądu wojskowego, doniesieniami o torturach i niezbadaniem tych zarzutów przez władze marokańskie; zwraca uwagę na wnioski niektórych organizacji pozarządowych i obserwatorów praw człowieka dotyczące domniemych upolitycznionych postępowań w sprawie, niedostatecznych dowodów i zbyt surowych wyroków, na mocy których dwadzieścia osób skazano na karę od dwudziestu lat pozbawienia wolności do dożywotniego więzienia; z zadowoleniem przyjmuje zatem fakt, iż rząd Maroka zatwierdził zalecenie Narodowej Rady Praw Człowieka (CNDH), by cywile nie byli w przyszłości sądzeni przed trybunałami wojskowymi; wzywa rząd Maroka do dopilnowania, by stosowano się do tego w praktyce; jednocześnie wyraża ubolewanie, że decyzja ta nie będzie miała zastosowania do osób już skazanych; ponadto wzywa rząd Maroka do wdrożenia wszystkich zaleceń sformułowanych w sprawozdaniach ONZ i CNDH oraz do dalszego rozwijania kultury praw człowieka; w tym kontekście wzywa władze marokańskie do bezzwłocznego uwolnienia wszystkich saharyjskich więźniów politycznych, współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i innymi podmiotami w celu zagwarantowania przejrzystości i rzetelności postępowań sądowych oraz prowadzenia dochodzeń i ścigania funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa, którzy potencjalnie brali udział w niesłusznych zatrzymaniach, torturach i innych nadużyciach władzy;

102. potępia naruszenia praw człowieka, których doświadczają kobiety zachodniosaharyjskie;

103. ponownie wyraża obawy określone w nieoficjalnie ujawnionym sprawozdaniu Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka z 2006 r., dotyczące ograniczeń wolności słowa, zrzeszania się i zgromadzeń w Saharze Zachodniej; zauważa, że Maroko twierdzi, iż dozwolone są demonstracje okupacyjne bez użycia siły i inne formy protestu; ubolewa nad tym, że podobno Maroko tworzy przeszkody instytucjonalne dla pozarządowych organizacji niepodległościowych poprzez uniemożliwianie ich prawnej rejestracji i prawnego uznania, które są tymczasem konieczne do tego, by organizacje te mogły skutecznie głosić swoje idee w swoich społecznościach; potępia często surowe kary za „podważanie integralności terytorialnej Maroka” na podstawie aktu prawnego, który jest podobno wymierzony w Saharyjczyków pokojowo dążących do niepodległości; przypomina ustalenia niezależnej ekspertki ONZ ds. praw kulturalnych dotyczące zwalczania przez władze marokańskie niektórych aspektów kultury saharyjskiej i powtarza jej apel o zniesienie takich środków i promowanie pełnej różnorodności kulturowej; w tym kontekście pozytywnie ocenia fakt, że do nowej konstytucji marokańskiej włączone zostały przepisy dotyczące poszanowania praw związanych z kulturą; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie saharyjskiej stacji telewizyjnej; nawołuje z mocą do pełnego wdrożenia tych przepisów;

104. głęboko ubolewa z powodu wydalenia przez Maroko delegacji czterech posłów do Parlamentu Europejskiego, do czego doszło w środę, dnia 6 marca 2013 r.; zauważa, że celem delegacji był pobyt na terytoriach Sahary Zachodniej, aby uzyskać informacje na temat sytuacji w zakresie praw człowieka i spotkać się z przedstawicielami MINURSO; wyraża głębokie ubolewanie z powodu zachowania władz Maroka oraz żąda, aby Królestwo Marokańskie umożliwiło swobodny dostęp do Sahary Zachodniej i swobodny przepływ na jej terytorium niezależnych obserwatorów, parlamentarzystów, przedstawicieli prasy i organizacji humanitarnych;

105. przypomina obawy Biura Narodów Zjednoczonych ds. Realizacji Projektów dotyczące tego, że Sahara Zachodnia jest jednym z obszarów, na których występuje najwięcej min na świecie; zauważa, że od 1974 r. miny lądowe w Saharze Zachodniej były powodem co najmniej 2 500 tragicznych zgonów i nadal stanowią zagrożenie dla wielu tysięcy nomadów saharyjskich oraz poważną przeszkodę dla rozwiązania sporu zachodniosaharyjskiego i problemu uchodźców; w związku z tym pochwała działania misji MINURSO, Królewskich Marokańskich Sił Zbrojnych, Frontu Polisario, organizacji Landmine Action i innych podmiotów prowadzone w celu kartograficznego oznaczenia i oczyszczenia zaminowanych obszarów; z zadowoleniem przyjmuje podpisanie przez Front Polisario dokumentu Geneva Call w sprawie zakazu używania min przeciwpiechotnych, zachęca wszystkie podmioty do podjęcia wszelkich możliwych działań w celu edukacji ludności, pomocy ofiarom i usunięcia całej pozostałej amunicji; zauważa ponadto, że Maroko jest jednym z niewielu krajów i tylko jednym z trzech krajów afrykańskich, które nie podpisały konwencji o zakazie stosowania min przeciwpiechotnych; zachęca ten kraj do jej podpisania jako środka służącego budowie zaufania i znaku świadczącego o zobowiązaniu do zapewnienia pokoju;

106. podkreśla sytuację kobiet zachodniosaharyjskich oraz istotną rolę odgrywaną przez nie w społeczeństwie Sahary Zachodniej, w szczególności w obozach dla uchodźców, gdzie odnotowany został znaczny spadek analfabetyzmu; podkreśla kluczową rolę kobiet w organizacji instytucji zachodniosaharyjskich oraz ich istotny udział w procesie

Wtorek, 22 października 2013 r.

podejmowania decyzji na każdym szczeblu, od komitetów lokalnych po decyzje podejmowane przez parlament i rząd; zwraca uwagę na rolę, jaką kobiety w Saharze Zachodniej odgrywają w utrzymywaniu pokoju, promowaniu dialogu i rozwiązywaniu konfliktów, jak również w zachowywaniu saharyjskiej społeczności i struktur;

107. wyraża zaniepokojenie trwałym ubóstwem oraz brakiem podstawowych usług w obozach dla uchodźców w pobliżu Tinduf, którymi zarządza Front Polisario, co dotyczy zwłaszcza żywienia, opieki zdrowotnej i dostępu do wody pitnej; z zadowoleniem przyjmuje pomoc humanitarną udzielaną uchodźcom w odnośnych obozach przez UE za pośrednictwem ECHO; wzywa jednak podmioty międzynarodowe do skuteczniejszego ukierunkowania, skoordynowania i skonsolidowania pomocy oraz w stosownych przypadkach zwiększenia kwoty pomocy, aby zagwarantować stabilność sytuacji humanitarnej i pomóc w poprawie warunków w obozach; powtarza zalecenia specjalnego sprawozdawcy ONZ dotyczące przeznaczenia wystarczających funduszy międzynarodowych na odpowiednie budynki mieszkalne; zauważa jednak funkcjonujące systemy rządów w obozach i z zadowoleniem przyjmuje aktywność społeczeństwa obywatelskiego ze znacznym uczestnictwem kobiet w obu strukturach; ponadto z zadowoleniem przyjmuje społeczny nacisk na kształcenie, pomimo niedoboru zasobów; zauważa jednak brak jasnej dokumentacji dotyczącej dokładnej liczby mieszkańców w obozach; wzywa władze Frontu Polisario do przeprowadzania lub ułatwienia prowadzenia regularnych spisów ludności lub oficjalnych rejestracji, w razie konieczności przy wsparciu ze strony Algierii;

108. wyraża zaniepokojenie, że ubóstwo w obozach w Tinduf, w połączeniu z brakiem długoterminowych perspektyw dla wielu uchodźców, powoduje ich podatność na radykalizację w kierunku fundamentalizmu religijnego; przypomina o niebezpieczeństwie związanym z werbowaniem młodych ludzi do organizacji przestępczych lub terrorystycznych oraz zwraca uwagę na nieszczerne granice regionu, które stwarzają niebezpieczeństwo łatwiejszego i głębszego przenikania ugrupowań prowadzących dżihad z północnego Mali i innych obszarów do obozów; potępia uprowadzenie z obozu Rabouni w październiku 2011 r. trzech świadczących tam pomoc Europejczyków; podkreśla zatem nadrzędne znaczenie zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony obozów; wzywa władze algierskie do podjęcia działań w związku z ich odpowiedzialnością za łagodzenie problemów związanych z prawami człowieka w obozach w Tinduf; wyraża pełne poparcie dla programu UNHCR, którego celem jest wsparcie budowy zaufania poprzez ułatwienie kontaktów rodzin między Tinduf a Saharą Zachodnią;

109. zauważa, że według większości międzynarodowych obserwatorów oraz sprawozdań OHCHR, Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów, Centrum Sprawiedliwości i Praw Człowieka im. Roberta F. Kennedy'ego i Human Rights Watch istnieje niewiele dowodów świadczących o systematycznym i instytucjonalnym łamaniu praw człowieka w obozach, lecz wiele podmiotów, w tym rząd marokański, marokańskie organizacje pozarządowe i niektórzy byli mieszkańcy obozów w Tinduf, twierdziło, że władze Frontu Polisario ograniczają wolność wypowiedzi i swobodę przemieszczania się mieszkańców; zauważa, że Front Polisario stanowczo zaprzecza tym oskarżeniom i zgłasza gotowość współpracy z organami ONZ odpowiedzialnymi za prawa człowieka; w związku z tym wzywa Front Polisario do umożliwienia niezależnym obserwatorom praw człowieka pełnego, regularnego i nieskrępowanego dostępu do obozów oraz rygorystycznego zbadania wszelkich zarzutów;

110. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki, uznane przez ONZ, na rzecz lepszego udokumentowania potencjalnych przypadków naruszania praw człowieka w Saharze Zachodniej, polegające zwłaszcza na ustanowieniu marokańskiej Narodowej Rady Praw Człowieka (CNDH), posiadającej biura w Al-Ujun i Ad-Dachli; zauważa pozytywne działania CNDH i wzywa rząd marokański do pomocy w zwiększeniu jej niezależności i kompetencji oraz zapewnienia realizacji jej zaleceń; zachęca ponadto CNDH do zwiększenia wysiłków w celu zbudowania relacji z Saharyjczykami, którzy są nieprzychylni marokańskiemu rządowi, oraz do zagwarantowania podejmowania należytych działań w odpowiedzi na skargi; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez Maroko w 2012 r. trzech z pięciu zaleceń Rady Praw Człowieka ONZ dotyczących sytuacji w zakresie praw człowieka w Saharze Zachodniej i nawołuje do przyjęcia dwóch pozostałych zaleceń; ponadto pochwała zapraszanie przez Maroko międzynarodowych delegacji ad hoc, w tym specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. tortur, a także fakt przyjęcia tych zaproszeń; zachęca władze marokańskie do zezwalania na misje ustalania faktów prowadzone przez inne organizacje międzynarodowe, takie jak Afrykańska Komisja Praw Człowieka i Ludów oraz Parlament Europejski; wzywa wszystkie odpowiednie strony do dalszej współpracy z organami ONZ odpowiedzialnymi za prawa człowieka; popiera propozycję powołania oficjalnej misji MINURSO-MKCK w regionie Fadret Leguiaa, aby w następstwie odkrycia przez zespół badaczy z Uniwersytetu Kraju Basków zbiorowych grobów dokonać ekshumacji ciał i zwrócić szczątki rodzinom ofiar;

111. zauważa jednak poważne i kwestionowane zarzuty wobec zarówno administracji marokańskiej, jak i administracji Frontu Polisario; przypomina również, że Sekretarz Generalny ONZ położył ostatnio nacisk na „niezależne, bezstronne, kompleksowe i stałe monitorowanie sytuacji w zakresie praw człowieka zarówno w Saharze Zachodniej, jak i w obozach”; zauważa w tym kontekście, że w kwietniu 2013 r. ONZ nie rozszerzyła mandatu MINURSO o wymiar praw człowieka;

Wtorek, 22 października 2013 r.

zachęca ONZ do tego lub do ustanowienia nowego, stałego, bezstronnego organu odpowiedzialnego za prawa człowieka w celu nadzorowania i dostarczania informacji na temat ogólnej sytuacji w zakresie praw człowieka oraz badania poszczególnych skarg; apeluje o to, by organ taki był odpowiedzialny za kontrolowaną przez Maroko część Sahary Zachodniej, obozy w Tinduf i inne terytoria kontrolowane przez Front Polisario;

112. zachęca rządy Maroka i Algierii do dalszego rozwijania i pogłębiania dialogu politycznego, aby poprawić regionalną dynamikę i uniknąć większych napięć, co będzie z korzyścią dla szerszej społeczności międzynarodowej;

113. wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel i SPUE ds. Praw Człowieka do zaproponowania władzom marokańskim i administracji Frontu Polisario programów szkolenia w zakresie praw człowieka w Saharze Zachodniej i Tinduf, które byłyby skierowane do funkcjonariuszy policji i innych funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa, sędziów, urzędników lokalnej administracji, mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz które opierałyby się na zapoczątkowanych przez Maroko reformach politycznych na rzecz demokracji, praworządności i praw człowieka bez szkody dla negocjacji na temat politycznego rozstrzygnięcia konfliktu w Saharze Zachodniej, lecz w celu zachęcenia do tych negocjacji;

o

o o

114. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Wiceprzewodniczącej Komisji/Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Praw Człowieka i Specjalnemu Przedstawicielowi UE w regionie Sahelu, państwom członkowskim UE, rządów i parlamentom krajów Sahelu, Maroka, Algierii i Frontowi Polisario, Sekretarzowi Generalnemu i Radzie Bezpieczeństwa ONZ, Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, przewodniczącemu UA i Sekretarzowi Generalnemu Komisji oraz przewodniczącemu ECOWAS i przewodniczącemu Komisji.